

3 Lei ERDÉLYI LAJKA

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 261 (1129) sz. * Szombat, 1935 december 7

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Tatarescu a többség értekezletén kijelentette, hogy a kormány meg- valósítja azt a munkatervet, amit a trónbeszéd vázolt

Bucuresti. Saját tud. Az ellentét Tatarescu és Bratianu Dinu között egyre jobban kiegyezdik. Bratianu tegnap emlékiratot nyújtott be a királynak, a miniszterelnöknek és a kormány tagjainak, amelyben kifejti ez ellentét okait. Ezek a nézeteltérések a külkereskedelmi rendszerre s arra vonatkoznak, hogy a kormány nem áll a liberális párt tradícióinak és programjának alapján. E memorandumra adott válasznak tekintik Tatarescu ama beszédét, amelyet tegnap este, a párnapi parlamenti szünet megkezdésére való tekintettel összehívott többségi értekezleten mondott el.

Tatarescu maga fogja kezébe venni a parlamenti harc irányítását.

— A bizalom és buzdítás szavait intézem önökhöz — mondotta, — a bizalomát, mert a kormány teljességében meg fogja valósítani azt a törvényhozási munkatervet, amelyet a trónbeszéd vázolt és aztán a buzdítás szózatát, mert ma senkinek sem szabad megfélemlenie a nehézségek miatt. Mindig voltak nehézségek. Vegyünk példát rólam és munkatársaimról. Mi-

nél nagyobbak a nehézségek hullámai, annál erősebb bennünk a leküzdésre irányuló elhatározás. Ma senkinek se szabad habozni, vagy ingadozni.

— Arról értesülök, hogy ünnepek után súlyos parlamenti küzdelmet kell kiállanunk. Én ma is azon az állásponton vagyok, mint kormányrajövetelemkor: *le kell fegyverezni a győlöletet, a pártszencdélyt.* Hiszem, hogy a fenyegetőzések, amiket nekem küldenek, el fognak hallgatni, mert a mostani válságos órákban, mikor úgy a kül-, mint a belpolitikai kérdések annyira súlyosak, hogy mindenkinek együtt kell munkálkodnia a kormánnyal s ha mégis le kell folytatnunk küzdelmeinket, állunk elébük.

— Remélem, hogy január 15-ig befejezem küldetésemet a hadsereg felszerelését illetően. Ez dicsőségére fog szolgálni a kormánynak és a pártnak. Azután nagymértékben tehermentesülök, úgyhogy magam vehetem majd kezembe a parlamenti harc irányítását. *Nem fogjuk elhagyni helyünket mindaddig, amíg nem valósítottuk meg teljes munkatervünket.*

Erélytelenséggel vádolták meg az angol kormányt, mire az angol külügyminiszter hosszasan válaszolt és beszédében szózatot intézett Mussolinihez

**„Nem akarjuk megalázni Olaszországot...” Hoare igyekszik
eloszlatni a félreértéseket**

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtöki ülésén Dalton, munkáspárti képviselő. Henderson volt államtitkára szólalt fel az ellenzék nevében és erélytelenséggel vádolta a kormányt, amelyet felelőssé tett a leszerelés kudarcáért és az egyiptomi zavargásokért.

Dalton beszédére Hoare válaszolt. Kijelentette, hogy a leszerelésre vonatkozó megbeszélések kérdését Anglia ismét fel akarta vetni. *Hitlernek is tettek javaslatot ilyen irányban, a birodalmi vezér azonban azon a véleményen volt, hogy amíg az abesszin háború tart, nem sok eredményt lehet a megbeszélésektől várni.*

Hoare kitért a kínai pénzügyi reformokra is és azt hangoztatta, hogy az önkormányzati mozgalom mint sötét felhő tenyegeti Kínát. Az egyiptomi helyzettel kapcsolatban annak a reménynek adott kifejezést, hogy a két ország viszonyát rövidesen sikerül kölcsönös megelégedésre rendezni.

Az abesszin ügygel kapcsolatban Hoare kijelentette, hogy etekintetben csakis a Népszö-

vetség közös eljárásáról lehet szó.

— Tévedés azt hinni, — folytatta Hoare, — hogy a megoldásra irányuló angol-francia tárgyalások a Népszövetség háta mögött folynak. A megtorlások gépezete jól működik s Anglia hajlandó szükség esetén a kőolaj-megtorláshoz is csatlakozni. Teljesen alaptalan Daltonnak az a megállapítása, hogy az iraki angol olajvállalat az idén több olajat szállít Olaszországnak, mint az elmúlt esztendőben. A 18-as bizottság ülésének elhalasztása alkalmat nyújt a békés megoldásra irányuló további erőfeszítésekre. Lehet, hogy várakozásunk reménytelen de mégis, igyekeznünk kell, hogy minden lehető megkíséreljünk, mert a világnak igen sürgősen szüksége van a békére.

— *Nem akarjuk Olaszországot megalázni, vagy gyengíteni. Legfőbb óhajunk, hogy Olaszország erős legyen, mert ez erkölcsileg, politikailag és társadalmilag egyaránt fontos. Mussolinihez és honfitársaihoz kiáltom szózatomat: száműzzék elméjükből azt a gondolatot, mint-*

ha sötét okokból támogatnánk a Népszöveget és gyengíteni akarnánk Mussolinit, vagy a fasiszta rendszert. Semmi sem áll távolabb tőlünk, mint ez a szándék. A Népszövetség minden tagja a legnagyobb örömmel állítja vissza a baráti viszonyt Olaszországgal s a legnagyobb örömmel vetnénk véget a megtorlásoknak.

— Nehéz észszerű megoldást találni — folytatta beszédét Hoare, — de nem szabad kétségbeesni. A józan észnek kell diadalmaszkodnia a nehézségek felett. *Elég robanóanyag van már Európában és a Távolkeleten az abesszin viszály nélkül is. Nem hunyunk szemét a veszélyek előtt, de ha erősek maradunk, legyőzzük azokat, mint ahogyan Anglia legyőzte már a súlyosabb nehézségeket is.*

**Nem tehető különbség
Mussolini és Olaszország között.**

Hoare után Mabane képviselő szólalt fel, aki helyeselte Baldwin minapi megállapításait. Chamberlain hangoztatta, hogy Mussolini és Olaszország között nem lehet különbséget tenni. Ő, a maga részéről nem válsztotta volna az abesszin ügyet a Népszövetség próbakövéül. Nem mondhatják Abessziniának azt, hogy az idők végeig nyomást gyakorolnak Olaszországra, míg az meg nem egyezik Abessziniával.

**Olaszország készen áll,
hogy szembenézzen az újabb
megtorlással**

Rómából jelentik: Hivatalos olasz körök szerint semmi alapja nincsen az olasz-abesszin viszály ügyében az utóbbi napokban külföldön mutatkozó bizakodásnak. Párizsban folynak ugyan tárgyalások az angol és francia szakértők között, ezek azonban már csak azért sem járhatnak eredménnyel, mert Olaszország nem vesz részt azokon. Mindazonáltal olasz körökben a helyzetet nyugodtan télik meg, de egyben nagy óvatosságot tanúsítanak. Megcáfolják e körökben a kettős fegyverszünetnek: a hadműveletek s a megtorlások felfüggesztésének híret. Ami a szállítási tilalomnak a kőolajra való kiterjesztését illeti, Olaszországnak változatlanul az az álláspontja, hogy a tilalom jogtalan és indokolatlan lépés lenne. Olaszország azt tapasztalja, hogy a megtorlásban érdekelt államok nagyrésze ma sem helyesli a kőolajtilalom életbeléptetését. Ha az mégis megtörténik, Olaszország készen áll, hogy szembe nézzen vele.

Chambrun francia és Drummond angol nagykövet egyébként csütörtöki ismét tanácskozott Suvich olasz külügyi államtitkárral. A két követ látogatása nem egyidőben folyt le és nem állt összeköttetésben azokkal a hírekkel, hogy az abesszin viszály ügyében tárgyalások indultak meg. Az angol sajtó is hangoztatja, hogy Drummond tanácskozásának nem volt politikai jelentősége.

**Cáfolják Hoare és Mussolini
találkozását.**

Londonból jelentik: Hoare angol külügyminiszter pénteken délután indult repülőgépen Párizsba és szombaton délelőtt találkozik Lavallal. Párizsból továbbutazik Svájcba, néhány heti üdülésre. Angol körökben cáfolják, hogy Hoare Mussolinivel is találkozott. Az angol külügyminisztert Párizsba Wansittard, az angol külügyi hivatal állandó államtitkára is kíséri.

**Roosewelt teljhatalmat kér
a kőolajszállítás eltiltására.**

Washingtonból jelentik: Roosevelt és tanácsadói elhatározták, hogy teljhatalmat kérnek a kongresszustól, hogy megtilthassák a kőolajszállítást a hadviselő országokba.

5 esz
vedt

székreké... adó fejfájás gyötört, az étvágytalanság miatt nagyon lefogytam. Már egészen kétségbe estem, semmiféle gyógyszer sem segített. Láttam ugyan az újságokban a Gastro D. hirdéseket, de nem volt bizalmam, hiszen már annyit mindent megpróbáltam és semmi sem segített. Azonban egyik barátom — aki 25 éve szenvedett gyomorhajban — a Gastro D. kezeléssel tökéletesen kigyógyult és ez arra indított engem is, hogy megkezdjem a Gastro D. kurát. 3 üveg elhasználása után tökéletesen meggyógyultam én is. Most már én vagyok az, aki barátaimnak ajánlom a Gastro D. kezelést, tudom, hogy ők is ép oly hálásak lesznek a vezérképviselőnek, Császár E. gyógyszerárának (Bucuresti, Calea Victoriei 124.) mint amilyen hálás én vagyok. Popa István, Bucuresti, Str. Visarion No. 1.

A Gastro D. minden gyógyszerárban kapható. Ára 130 lei.

Fel akarták robbantani a Bremen gőzöst az amerikai vizeken

Newyorkból jelentik: Az amerikai rendőrség névtelen levelet kapott, mely szerint a Bremen nevű német gőzös ellen merénylőre készülnek. A merénylők aknákkal a levegőbe akarják röpíteni a hajót. A rendőrség a parti őrséget készenlétebe helyezte, hogy elkísérjék a Bremeni, míg nyílt tengerre ér.

Rekordmagasságot ért el az Egyesült Államok aranykészlete

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok aranykészlete, a jegybanktanács kimutatása szerint elérte a 10.000 millió dolláros, soha nem remélt rekordmagasságot. Ez az összeget megközelítő aranytömeg még egyetlen országban sem halmozódott fel a történelem folyamán. A legutolsó héten 135 millió dollárral szaporított Amerika aranykészlete.

A francia frank értékingadozása miatt egyébként tovább tart az arany kiáramlása. Legutóbb 70 tonna arany érkezett Newyorkba Európából, főként Franciaországból.

Vendégek jönnek

Irtó: Harsányi Gréte

Piroska a mai napot különösen derűsnek, kedvesnek érezte, noha a többi napra sem lehetett panasza nyugodt, védett kis életében. De ma, ma valamilyen okból még akkor is kacagni volt kedve, amikor nem tudta volna megmagyarázni, hogy miért kacag.

Reggel, amikor az iskolába indult a kisesszonnyal, a házbeli tejszarnokos meglátta őket és kikiabált rájuk:

— Halló, kisasszony, mennyi tejszín kell délutánra maguknak? A szakácsné csak annyit üzent, hogy tejszín kell...

Piroska felnézett a kisasszonyra:

— Vendégek lesznek délután?

— Igen — hangzott a válasz —, feára és bridgere jönnek a mamáéhoz.

Piroska kimondhatatlanul szerette a habot. Tudta, hogy a habot tejszínből keverik. Elmosolyodott az örömhírré.

— Akkor biztosan én is kapok habot az uzsonnámról — nézett fel ragyogó arccal a kisasszonyra.

— Biztosan — bólintott a kisasszony mosolygva —, biztosan, te kis farkos...

Az iskolában is minden jól ment. Piroska udáman, feleletlenül nélkül mondta fel a leckét.

ndóan szen- ajdalmaktól

A Magyar Párt muresi tagozatának intéző- bizottsági ülése

Targu-Mures. Saját tud. Az Országos Magyar Párt targu muresi tagozatának intézőbizottsága ülést tartott dr. Sebess Jenő elnökletével. Megnyitójában méltatta dr. gróf Bethlen György magyarpartii elnöknek a Kamarában elmondott beszédét.

Az intézőbizottság dr. Bernády György és Kovács Elek indítványára jegyzőkönyvi köszönetet mondott Bethlen Györgynek a parlamentben elmondott beszédéért, egyben ragaszkodásáról és bizalmáról biztosította, mint az Országos Magyar Párt elnökét.

Bustya Béla napirend előtti felszólalásában kérte a párt, illetve a kamarai képviselet erélyes állásfoglalását Román Valér munkaügyi alminiszter új ipartörvénytervezetével szemben, amelyet az ipari szabadság szempontjából is súlyosan sérelmesnek tart.

Tamácsy György szövegét a december elsején megtartott ünnepi fogadás alkalmával történt nyilvános rendre utasítást, amely a kisebbségi elkészítést érte dr. Dandea időközi bizottsági elnök részéről. A recepción ugyanis, mint a múltban, megjelentek ezúttal is az egyházak és ható-

ságok képviselői, hogy ott hódoló- és hűségnyilatkozatukat megtegyék a jelen volt Nistor és Román miniszterek, mint a kormány képviselői előtt s Isten áldását kérik az uralkodóra és az országra. Ezt addig mindig az egyházak hivatalos nyelven, tehát magyarul tették meg a lelkészek. Ezúttal azonban románul beszéltek, csak a római katolikus egyházat képviselő lelkész beszélt francia nyelven, mert nem bírja a román nyelvet. Dandea időközi bizottsági elnök ezért, ott az ünnepségen nyilvánosan rendreutasította a kisebbségi lelkészeket. Remélem — mondotta Dandea — ezúttal utóljára beszéltek itt idegen nyelven a kisebbségi lelkészek. Ezzel Dandea ünnepontokként állította oda lelkészeinket, akiknek ilyen alkalmakkor tett nyilatkozata soha sem volt politikai jellegű s eddig nem is kezelték azokat a hódoló nyilatkozatokat politikai szempontból. Tamácsy indítványozta, hogy a parlament képviselet kérje fel a miniszterelnököt, vagy kérjen határozatot. Az indítványhoz dr. Bernády György és Radó Sándor szólottak hozzá, majd az intézőbizottság Tamácsy György indítványát egyhangulag elfogadta.

Az odorheui tagozat december 10-iki közgyűlésén részvesznek a parlamentárok is

Odorheuról jelentik: Az Országos Magyar Párt odorheiumegyei tagozata december 10-én a Bucuresti-szálloda nagytermében délelőtt 11 órai kezdettel tisztújító rendes közgyűlést tart s annak keretében a Magyar Párt odorheiumegyei parlamentárai: dr. Balogh Artur szenátor, dr. Willer József és dr. Abrudbányai Ede képviselők beszámolóbeszédüket mondanak.

A közgyűlést megelőzően december 7-én I. G. Ducan és Cobatesiben, 8-án Satumare, Lueta, Vlahita, Dealul, Martinus és Varghis községekben, 9-én St. Georgiu de Padura, Dumitreni, Corund és Prail községekben tartanak Balogh szenátor és a képviselők beszámoló beszédüket.

Az odorheui közgyűlésen résztvesznek még:

dr. gróf Bethlen György országos elnök és Inczedy-Joksmán Ödön ügyvezető elnök is. A közgyűlés napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az elnökség jelentése az előző közgyűlésekről eltelt időre vonatkozólag.
3. Tisztújítás.
4. A megyei parlamentárok beszámoló beszédéi.
5. Más megyeheli parlamentárok és a testvértagozatok képviselőinek felszólalása
6. Indítványok.

A közgyűlés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg úgy a városi, mint a megyei lakosság körében.

BORT	a leg-	Wurst utódánál	kap Oradea, Bul.
	jobbát		Reg. Ferdinand 7/b
	1 liter	rizling 20, 16 lei	Furmint 26, 32 lei
		Valódi ménesi vörös 36 lei.	

Ebédnél elhengegte sikerét apjának is, aki kedvesen dicsérte meg és átnyújt az asztal felett, megsimogatta a kislány kezét. Piroska szívet túlárado boldogság árasztotta el. Szinte sirnia kellett a végtelenül jóleső szeretettől, amit apja, anyja és a kisasszony iránt érzett. Olyan jó volt minden. Olyan szép volt minden. Az egész biztonságos, boldog élet, az egész világ, az iskola, a lakás, a Piroska szobája, a mama szalonja, ahova délután a vendégek jönnek és még tejszín is lesz, amiből habot vernek, jaj de jó ez így, ahogyan van...

Délután dúdolgatott magában, zongorázgatót. A kisasszony kint volt a konyhában, segítette a szakácsnak szendvicseket készíteni. Később bejött, rendbeszedte Piroskát, mert a vendégek biztosan látni akarják.

Mire bementek a szalonba, a sok vendég néni és bácsi már nagyban teázott. Mama ott járt közöttük, kínálgatta őket. Piroskára alig nézhetett, annyira el volt foglalva. Legelőször Ilonka néni vette észre a kislányt.

— Gyere csak ide, te kis angyal — mosolygott rá messziről és mielőtt Piroska közödedett, azt mondta a mellette ülő bácsinak —, jaj, ha tudná mennyire imádom a gyerekeket, azt ki sem lehet mondani. De ők is rögtön szeretnek engem...

Piroska odaért, megállt. Még nem volt ideje szólni. Ilonka néni nevetve szólott hozzá.

— Talán köszönnél a néniemnek, te kis haszontalan, mi?

— És nevetett, de ez a nevetés nem vigasztalta meg Piroskát.

— Én akartam... — dadogta zavartan és futó, védelmet kérő pillantást vetett a kisasszony felé. Az azonban már eltűnt mellőle, segített valamit a mamának. Ilonka néni tovább kacagott.

— Hallja? — kérdezte a mellette ülő bácsit. — hallja? Fényes ez a kölyök! Hogy felalálja magát. No, ezt nem kell féltetni, ha így fejlődik tovább. Ez nem lesz zavarban, ha egy-egy férfi ravaszakat kérdez tőle. Ravasz nő lesz belőle, az biztos.

Piroska haragudni kezdett. Nem akart ravasz lenni, ravasznak lenni csúnya. Szerette volna megmondani Ilonka néniemnek az igazat, de nem lehetett, mert a néni állandóan beszélt. És az volt a legnagyobb baj, hogy megfogta Piroskát, magához húzta és szorosán átölelte. Piroskában ösztönösen támadt fel az érzés, hogy elhúzza magát Ilonka nénitől. De közben odaragadt tekintete arra a sok kis ráncra a néni szemé sarkában. És elcsodálkozott azon a két keskeny fekete vonalon is, amelyek a néni szemöldökét voltak hivatva jelképezni és amelyekben az volt a legfuresőbb, hogy valóságos fe-

Ismét a k... szerepe parlame...

A belügyminiszter partii propagand...

Budapestről je... ház csütörtök délután (timista) személyes javasolta, hogy a belügyminiszter s... ugyanis fel akarja... Payr azután rátért... lációjára a legitim... azt mondotta, az ü... a parlament foglal... pártnak semmi köz... azonosítja magát a... Amikor a párt a s... domást szerzett, fel... azonnal Budapestre... gedelmeskedett.

Felkiáltások a... gal rendelték Demé...

Payr: Deme a l... ből jelentette meg é... vagy idegen befolyá... a pártot. Ugy látsz... magyar nemzet hős... új sajtótörvényt kés...

Kijelentette ez... pártnak semmi köz... a legitimizmus, am... Visszautasítja a vád... paganda bomlasztó...

Kozma belügym... lentette, hogy ninc... pányról, de arra sin... ressenek a sajtó r... tultozt királypartii p... Ottó királyról nem... fõhercegrõl. Egyébké... álláspontját, melyet... ban nyugalommal... nyugtalanságot, amit... vissza kell utasítani.

Payr kijelentette... galom nem kelt nyu... hanem nyugalommal... el a családolt polgár... Elnök ezután elf... ülést keddig elnapol...

kete festekkel voltak... milyen hosszúságb... volna... Piroska ig... hallotta az újabb kér... — Hány éves vag... — Már nyolc les... — Ilonka néni hang... — Hallja? Szenzá... je a korából! De ez... még az anyja sem bá... junk, hogy néhány év... meg ő is kevesebbet... nál... majd megtar... majd hazudik még ez... Piroska megint s... nem fog hazudni soha... nya dolog. De a néni... ő beszélt!

— Nézze — mond... jó vonala van a szája... mindenkinek tetszik... van legtöbb sikere, a... hasonlít hozzá a gyere... sajnos. Igazán kár. Ar... hatik...

Nem volt szép Il... tetszik neki az apa orr... ha Ilonka néni apát is... közbeszólni, csak hall... — Különösen akk...

Ismét a királykérdés szerepelt a magyar parlament napirendjén

A belügyminiszter szerint túlzott királypárti propagandát nem engedélyeznek

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtök délutáni ülésén Payr Hugó (legitimista) személyes kérdésben szólalt fel, s azt javasolta, hogy a ház kedden foglalkozzék a belügyminiszter szerdai beszédével. Akkor ugyanis fel akarja vetni a bizalmi kérdést. Payr azután rátért Bárczay csütörtöki interpellációjára a legitimista röpiratok ügyében és azt mondta, az ügy nem érdemi meg, hogy a parlament foglalkozzék vele. A nemzeti pártnak semmi köze sincs a dologhoz és nem azonosítja magát a cikk szerzőjével, Demével. Amikor a párt a szóbanforgó röpiratokról tudomást szerzett, felszólította a cikkírókat, jöjjen azonnal Budapestre. Deme azonban nem engedelmesskedett.

Felkiáltások a jobboldalon: — Milyen jogal rendelték Demét Budapestre?

Payr: Deme a lapot saját anyagi eszközeiből jelentette meg és lehet, hogy saját magától, vagy idegen befolyásból akarta diszkreditálni a pártot. Ugy látszik, mintha a kormány a magyar nemzet hőseinek védelme jelszavával új sajtótörvényt készítené elő.

Kijelentette ezután megegyeszer, hogy a pártnak semmi köze az üggyhöz. A párt lényege a legitimizmus, ami törvényszerűséget jelent. Visszautasítja a vádat, hogy a legitimista propaganda bomlasztó jellegű.

Kozma belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy nincs szó szervezett sajtókampányról, de arra sincs szükség, hogy alibit keressenek a sajtó megrendszabályozására. A túlzott királypárti propagandának nincs helye. Ottó királyról nem lehet beszélni, csak Ottó főhercegről. Egyébként osztja a miniszterelnök álláspontját, melyet annakidején általánosságban nyugalommal fogadtak, ezért minden nyugtalanságot, amit a legitimisták előidéznek, vissza kell utasítani.

Payr kijelentette, hogy a legitimista mozgalom nem kelt nyugtalanságot az országban, hanem nyugalommal, hittel és reménnyel tölti el a családok polgárokat.

Elnök ezután elfogadta az indítványt és az ülést keddig elnapolta.

kele festékekkel voltak hosszabbra festve, mint amilyen hosszúságban szörszálak alkották volna... Piroska igazában csak úgy félfüllel hallotta az újabb kérdéseket:

— Hány éves vagy? Hat, vagy hét?

— Már nyolc leszek nemsokára!

Ilonka néni hangosan kacagott a bácsi felé:

— Hallja? Szenzáció? Ez még nem tagad a korából! De ez most még nem baj, most még az anyja sem bánja. Majd később. Fogadjunk, hogy néhány év múlva már az anyja is, meg ő is kevesebbet vallanak be az igazságnál... majd megtanulja ez a gyerek is... majd hazudik még ez is!

Piroska megint szólni akart, hogy nem, ő nem fog hazudni soha, mert az is nagyon csúnya dolog. De a néni nem érdekelte a válasz. Ő beszélt:

— Nezze — mondta a bácsinak — egészen jó vonala van a szájának. Ez az a száj, ami mindenkinek tetszik... az anyjának is ezzel van legtöbb sikere, a szájával... különben is hasonlít hozzá a gyerekek. Csak az orra az apjéé, sajnos. Igazán kár. Ámbár az orra még változhatik...

Nem volt szép Ilonka nénitől, hogy nem tetszik neki az apa orra. Piroska szerette volna, ha Ilonka néni apát is dicséri. De nem lehetett közbeszólni, csak hallgatni lehetett.

— Különösen akkor csinos az anyja szája

is, ha nevet... Nevezz csak egy kicsit, Piroska!

Piroska nem nevetett. Ezen nem volt mit nevetni, hogy az embernek egy néni azt mondja, hogy nevezz. De Ilonka néni odanyúlt a kislány álla alá és megcsiklandozta:

— Kuc-kuc-kuc, nevet a kisbaba, nevet...

Mintha egy pólyásbabát csiklandozna! Piroska kényszeredetten elmosolyodott és maga sem vette észre, hogy közben öntudatlan igyekezettel próbálja magát kiszabadítani a néni keze közül. A néni azonban észrevette.

— Maradj még itt, drágaságom — babusgatta a kislányt — maradj még az ölemben egy kicsit, hiszen én úgy szeretlek! Legközelebb hozok neked sok-sok csokoládét... úgy szeretem magamhoz ölelni ezeket az apróságokat, imádom megcsókoltatni az üde kis arcukat, micsoda édes, tiszta kis bőre van ennek a kicsinek is, Istenem, ha nekem megegyeszer ilyen arcbőröm lenne. De ez a sok festék tönkreteszi az ember arcát... jaj, de édes ez a kölyök, elpirult, mert megdicsértem az arcbőrt! Hiába, már benne van a női hiúság, jaj, de édes, milyen zavarban van, amiért lelepleztem...

— Nem — mondta ki gyorsan Piroska — nem azért, hanem mert...

Elakadt. Valóban kimondhatatlanul kínos zavarba került. Hogy ő hiú lenne! Nem volt elég a ravaszság, a hazugság, még hiú is lenne!

ESŐS, ZIMANKÓS IDŐBEN*)

az iskolából hazatérő gyermek át van fázva!

A legtöbb anya ijedten fogadja az iskolából esős, zimankós időben vacogva hazatérő gyermekét. Már a meghülés, nátha rémét látja a gondos anya... Könnyen elejét veheti e betegségeknek, amelyek igen gyakran súlyos komplikációkat is okoznak, ha az átfázott gyermeket DIANA sósborszesz alaposan bedörzsöli. A DIANA sósborszesz alkotórészei meggyorsítják a vérkeringést, a testet kellemes meleg járja át és elejét vesszük ezzel a meghülés veszedelmének.

DIANA SÓSBORSZESZ

*) Átfázott gyermekét dörzsölje be DIANA sósborszeszszel!

„El kell zárni a szuezi-csatornát“

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtöki ülésének utolsó szónoka Eden volt. Ismertette, milyen elvi álláspontok vezetnek Angliát az olasz-abesszin vizsály ügyében. Helyesnek tarja, hogy az ügyről az angol kormány „Kék könyvet” adjon ki, melyben ismerteti a vizsály fejleményeit. Nem tartja azonban helyesnek a könyv mostani kibocsátást, mert a részletes ismertetés kényes helyzetet teremtene s még jobban növelné a bizonyos kormányok között már is fennálló feszültséget.

Angol-francia értekezlet Párizsban.

Párizsból jelentik: Szombaton Párizsban valóságos angol-francia értekezlet lesz. A megbeszélésen francia részről Laval külügyminiszter, Léger, a külügyminisztérium főtitkára és Saint Quantin, az afrikai ügyek szakértője, angol részről Hoare külügyminiszter, Wansittard külügyi államtitkár, Clark angol nagykövet és Petterson, az afrikai ügyek

szakértője vesz részt.

Párizsban arra számítottak, hogy a szombati angol-francia megbeszélések előtt Róma is jelét adja békülési szándékának. A francia sajtó azonban sajnálattal könyveli el, hogy ez nem történt meg. Olaszország londoni és párizsi nagykövetei mindössze azt hangoztatták, hogy Rómához csak félhivatalos javaslatlatterdek jutottak el. Olaszország pedig csak határozott formában előterjesztett, hivatalos javaslatra válaszol.

Elzárják a Szezi-csatornát(?)

Londonból jelentik: Az angol népszövetségi egyesülés főtanácsa csütörtökön ülést tartott Londonban. Az ülésen határozatot fogadtak el, mely azt mondja, hogy el kell zárni a Szezi csatornát az esetben, ha az Olaszország elleni megtorlások nem bizonyulnak elég hatékonyoknak.

Nem igaz! Ilonka néni csupa rosszat gondolt órára! Arcocskája pirosan égett, szíve dühösen dobogott, heves haraggal szeretett volna megfelelni Ilonka néniének, szerette volna megmagyarázni az egészet. De nem tudta. Csak állt, húzta magát a nénitől és nagyon mérges volt.

— Jó, jó, jó — kacagott Ilonka néni — mehatsz már mindjárt, te kis vadóc, csak egy csöppet maradj még, hiszen tudom, hogy szeretsz, engem minden gyerek szeret, mert akármit kérdeznek, mindenre megfelelek nekik, nem úgy, mint a szüleik, meg a nevelőnk... Te is kérdezhetsz, amit akarsz, nekem sok türelmem van...

— Nem, — szaladt ki újra a Piroska száján és szeme segítségét keresően kutatott a mamája után. De mama nem jöhetett volna ide, éppen teát töltött egy nemrégén érkezett másik néniének és bácsinak. Aztán tejszínt is töltött a teájukba, amiből a habot verik...

— Hát akkor majd én kérdezek téged — erősködött Ilonka néni — hát meséld el szépen, mit csinálsz egész nap?

— Mindent, — felelte őszintén Piroska.

— Mégis, miket?

— Amit kell.

— Jaj, de édes! Például mit kell? Vannak kis gavallérjaid?

— Tanulok, — felelte Piroska és nem

Özv. Medvigy Mihályné temetése

Pénteken délelőtt 11 órakor az egész magyar társadalom részvételének meleg megnyilatkozása mellett temették el özv. Medvigy Mihálynét, a köztisztviselő és közszereplő álló nagyszonyt, az olasz temető Haller kápolnájából. A temetési szertartást Brösztel Lajos apátkanonok végezte fényes segédlettel. A Magyar Dalkör András Ede országos karnagy vezényletével megkapóan szép énekcszámokkal búcsúztatta az áldottlelkű nagyszonyt, akinek ravatala köré rangkülönbség nélkül sorakozott fel a város egész magyarsága. A résztvevők hatalmas csoportjából az egyházi és világi méltóságok képviselői közül sikerült feljegyezni a következőket: Imrik S. Zoltán prelátus kanonok, dr. Némethy Gyula prelátus kanonok, Gyepes Imre, Glatz Mihály és dr. Bánáss László pápai kamarások, dr. Horváth Szilveszter kapucinusrendi tartományfőnök, P. Henz Aurél, dr. Follman Géza teológiai tanár, dr. Markovits Manó, a Magyar Párt elnöke, dr. Cziffra Kálmán nyug. főispán, báró Gerliczy Félix, Csernák Béla, ref. egyházkerületi főjegyző, Materny Imre evangélikus esperes, dr. Nesztor József vezetőlány. Horváth Árpád ny. vezérigazgató, Gyöngyössi István ny. vármegyei főjegyző, dr. Kaczián Kálmán és Károly, stb. stb. Az elhunyt nagyszony magyarországi gyermekei közül dr. Medvigy István kuriai bíró jött le édesanyja virágokkal borított koporsójával.

A Központi Katolikus Legényegylet közös szentáldozása. A világ minden katolikus legényegylete minden esztendőben kegyelettel ünneplik meg a legények szentéletű atyjának, Kolpingnak halálának évfordulóját. E napon valamennyi Kolpingfiú szentáldozáshoz járul és a legényegyletek alapítójának szenttéavatásáért imádkozik világszerte. A Központi Katolikus Legényegylet ifjusága és pártolatagjai is csatlakoznak a nagy imádkozó táborhoz és december 8-án, vasárnap délelőtt a 10 óras szentmisén, az egyesület zászlója alatt közösen járulnak szentáldozáshoz a Szent László-templomban. Felajánlaskor a Liszt Ferenc Ének- és Zenekar Haydn: „Az Égek beszélnek Isten dicsőségét” című oratórium részét adja elő. Szentmise végeztével rövid ima Kolping Adolf szenttéavatásáért és kongreganista fogadalmat megújítás. Utána közös reggeli az egyesület székházának nagytermében. A lélekemelő ünnepre ezután hívja meg az egyet valamennyi pártoló és rendes tagját az elnökség.

Temetések. Kiss Károly venetiai református lelkész fia, Pál, 20 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a venetiai parochiáról. (Erdélyi-Concordia.)

Maria Constantiu sof. de revizor C. F. R. 51 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a CFR palotából. (Erdélyi-Concordia.)

Pethő Ágnes 58 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután fél 2 órakor lesz a josi temetőben. (Erdélyi-Concordia.)

tudta miért, de ismét elpirult.

— Elpirult! — újjongott Honka néni, — elpirult látja? Ezt az édeset! Inkább azt felelte, hogy tanul, hát nem remek? Pedig nekem elmesélte az ő tanítónénije, hogy nem szeret tanulni, sőt, a legrosszabb tanuló az egész osztályban, bizony!

— Az nem igaz — lélegzett elszántan Piroška és haragosan nézett a néniire —, aztai nem mondhatta, mert ő sohasem hazudik.

— De bizony — mulatott élvezetesen a néni —, sőt azt is hallottam rólad, hogy te engedetlen, rossz kislány vagy és soha nem fogadsz szót és... és csak a kislányon jár az eszed és...

Piroška húzta, vonta, tornáztatta magát, hogy kiszabaduljon a néni karmai közül. Nem sikerült. A néni erőszakkal csókolgatta, aztán kacagva törölte le a hódító illatú zsebkendőjével piroška festett szájának nyomát a kislány lisztarcocskájáról. Közben beszélt, beszélt. De Piroška már nem hallott semmit. Felemelte izmos kis karját és elvakult, értelem nélkül, vak dühvel belevágott a néni mellébe.

A botrány kitört. Piroskát kivitték.

— Pedig én úgy imádom a gyerekeket és engem is mindegyik úgy imád, — hadarta el többször egymásután Honka néni, mialatt a mama szintén többször egymásután bocsánatot kért a gyerek érthetetlen neveltlensége miatt.

B. T. C.-bál

december 7.

az oradeai

Kereskedelmi Csarnokban

Babakiállítás a Karácsonyi Vásáron

Több mint kétszáz tündérszép babát állít ki a Szociális Testvérek vezetése alatt álló Katolikus Leányklub a Karácsonyi Vásáron. A babákat a leányklub tagjai öltöztették szebbnél-szebb jelmezekbe. Ügyesség, ízlés, művészi elgondolás pazar pompája lesz ez a babakiállítás, amelynek különösen kedves jelenete lesz a baba-nászmenet. Frakkos, cilinderes vőlegény vezeti a kicsi menyasszonyt, akinek úszóját kisleány-babák viszik. De ott van a nászmenetben három koszorúleány is a három frakkos vőlegénnyel. Van sok rokokó, magyar, román, hollandi, japán és más népviseletű baba is. Tengerészek, Piroška és a farkas, rendkívül kedvesek a babaiskola és az aratási jelenet népviseletű babái is. Ezek a babák nem csak a gyermekeknek, hanem felnőtteknek is örömet szereznek, a lakás díszei, vitrinben is derekasan megállják helyüket. De vannak ezeken kívül szép számban pólyásbabák, öltöztethető, velkőztethető babák. — a gyermekszobák igazi kedves kis polgárai, akik ránevelik kis gazdáikat az „anyuka” szerepére. A szebbnél-szebb babák meglepően olcsók. — vannak husz leisek is közöttük.

A Karácsonyi Vásár december 18-án kezdődik a Magyar Párt otthonában (Str. I. G. Duca), a volt olasz plébániaépületben.

A beszarabiai éhezőkért. A Vörös Kereszt segélyező egyesület a mai napig a beszarabiai éhezők részére a következő összegeket gyűjtötte össze: Az oradeai tisztek és altisztek 18292 lei. Oradea városa 20.000, Georgescu Sándor mérnök 500, dr. Sala Florian 200, Prentiu Conel tartalékos ezredes 500, Prentiu Corneliu 100, dr. Adorján Emil 300. Felső kereskedelmi társulati leányiskola 544. A felsőkereskedelmi társulati fiúiskola tanulói 300. A salontai gimnázium tanárai 1290, Ionascu Radu 74. Az oradeai „Művészeti” vadásztársaság 2540. A vadaiai polgári iskola tanulói 100. Erdélyi és Gazdasági Pénztár 1000. Az oradeai egészségügyi laboratórium személynéje 850. lei. Az oradeai városháza tisztviselői egynapi fizetésüket 27.870. A hibormegyei nyugdíjasok, a pénzügyigazgatóságon keresztül 42.000 lei. Az egész összeg a mai napig 116.460 leit tesz ki.

A Liszt Ferenc Ének- és Zenekar őszi monstre hangversenye. A száztiztagú Liszt Ferenc Ének- és Zenekar december 8-án, vasárnap este 9 órai kezdettel rendezi meg őszi monstre hangversenyt a Központi Katolikus Legényegylet nagytermében, az alábbi műsorrall: 1. Köhler Béla: Templomszentelés. (Nyitány). Előadja a negyvenöttagú zenekar. 2. Lányi Ernő: Keresem a boldogságot és Ha te virág volnál. Énekli Sándor Edith. 3. Verdi: Nagy ábránd a Traviata című operából. (Zenekar) 4. Haydn: Befejező kórus a Teremtés című oratóriumból. Előadja a száztiztagú Liszt Ferenc Ének- és Zenekar. Vezényel András Ede zenetanár, országos karnagy. Beléptéi személyenként 15 lei. Mivel külön meghívót nem bocsátottak ki, ezután hív meg mindenkit a Liszt Ferenc Ének- és Zenekar elnöksége.

NAPTAR

December 7	B. T. C.-bál a Kereskedelmi Csarnokban
December 8	A Liszt Ferenc ének- és zenekar hangversenye a Katolikus Legényegyletben
December 8	A Katalin-telepi templom felavatása reggel 9 órakor. Ünnepi szentáldozás délután 4 órakor
December 18	A Karácsonyi Vásár megnyitása a Magyar Párt Berthelot-utcai házában (volt olasz plébánia.)

A mozgósínházak műsora

Forum: Fel a kezekkel.
Apolló: Felhívás keringőre.
Heyman: „G” ügynök.

A közönség fóruma

A polgármester úr figyelmébe

A pékipar is a kartell hatalmas szervezetébe tömörült és diktálja, hogy a vásárló közönség mit, hol, kitől és milyen árban vásároljon.

A nagyközönség szembesül és védetlenül áll a legnélkülözhetetlenebb fogyasztási áruval szemben, amely felborítja a kereslet és kínálat alaptörvényeit és diktatorikus módon egyoldalúlag állapítja meg az eladási árakat. Ma, amikor a hozának az ára 420 lei körül mozog, a malomlisztárak pedig az összes taxakkal együtt a legbiztonságosabb kalkuláció alapján vannak megállapítva, mert a nulláslistát 7.40, 7.60, a 4-es 7.10 7.20, az 5-ös 6.10, 6.20, a 6-os 5.20, 5.30 lei árban kaphatók ab malom. Megjegyezni kívánom, hogy a nulláslistából kenyéret a mai pékgeneráció nem is készít.

Ezen lisztárakkal szemben nem indokolt a kenyér árának emelkedése és kérdem mi értelme volt a kartellba való tömörülésnek és mi értelme annak, hogy egyes pékműhely üzemeket beszüntetve, havonta 3-5, sőt 8000 lei kártalanításba részesüljenek a kartell iródától. A pékek kalkulációját felül kell vizsgálni, mert a jelenlegi áremelkedés télvíz idején, amikor a munkanélküliek száma napról-napra szokatlan módon emelkedik, ugyanakkor indokolatlanul a kenyér árát már morális szempontból is felemelni nem volna ildomos.

Szabályozni kellene hivatalból a kenyér árát, amely magasabb semmi körülmények között nem lehet, mint a liszt ára, ab malom. Tudvalevő, hogy a pék keze alatt a fehér liszt 33 százalék, a barna liszt 37 százalék és a rozsliszt 40 százalékos nedvességet képes felvenni, amely százalék használnak hőszélesen elegendő.

Ha a tanács tisztelt tagjai önzetlenül karolják fel a lakosság érdekeit és meghallgatnák jogos panaszait, akkor nemcsak nagyon hasznos és nélkülözhetetlen vezető tagjai lennének ezen városnak, hanem a nagyközönség mindig bizalommal tekintene a városháza tornya felé és bizna abban, hogy a mi mindennapi kenyérünk árát, önkényesen és önző módon kartellba tömörítve nem emelnék fel.

Cerendás Béla,

Str. Dobrudgea No. 3

Az építőiparosok szövetsége felkéri a körkgyártó, kocsigyártó és kovács szakmához tartozó önálló iparosokat, hogy folyó évi december hó 7-én, szombaton este 8 órakor az ipartestület földszinti helyiségében megtartandó rendkívül fontos tárgyu gyűlésen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek.

Eucharisztikus gyermeknap Clujon. December 8-án a Legméltóságosabb Oltáriszentség tisztelőit háladásként b. e. X. Pius Pápa Öszentségének a gyermekek korai áldozását megengedő rendeletének 30. évfordulója alkalmából gyermeknapot tartanak Clujon a következő sorrenddel: December 8-án délelőtt 9 órakor szentmise a Szt. Mihály plébánia templomban. A tanuló ifjuság háladási közös áldozása. Mise alatt közös népének a Harmat-Sik: Szent vagy, Uram! szerint. Délután 5 órakor háladási ünnepély a Marianum dísztermében. Ünnepi beszédet mond: dr. Hirschler József plébános, pápai prelátus. Régi oltáriszentség és Jézus Szíve énekek előadásával közreműködik a Marianum énekkara.

Legszebb KORDA-könyvek:

Csávossy: Egy sir a Duna felett	55 lei
Ijjas: Názáreti	85 "
Veremund: A lélek párbeszéde Istennel	30 "
Krane: Maga Peccatrix (regény) fve	110 "
	ktve 155 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	fve 95 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	ktve 135 "
Ijjas: Szienai legenda (regény) fve	70 "
	ktve 105 "
Csávossy: Örök igazságok	fve 235 "
	ktve 305 "
Plus Zsámár: Kereszt királyi utja	ktve 130 "
Plus: Hogyan imádkozunk	45 "
Herwig: Farkasok között	55 "
Tissot: Hibáink jórafordításának művészete	80 "
Pakocs: Édua áldozata (regény)	130 "
Csávossy: Jézus Szíve Elmélkedések	55 "
Bouc: Mit rejt a jövő?	35 "

Vidéki megrendelésnél plus 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

Gyárfás Tit

A magyar és

Bucuresti. Saját és központjában megbeszélde áll. Kommenzáltak róla. Beszélget dr Gyárfás Elemérrel seinkre adott sajtóny

— Hogy értette T fogása szerint azt a mondia, hogy menjü Ezt igazolja az mi magunk, ak rülni óhajjuk a gen ében is öt-hat esetbenisztérium szakrefereközbelépést egyes olya ellen, amelyekkel szetudtunk megküzdeni. jöndulatot tapasztalt tényleges megoldása Nem tudom feltételeztérium szakelőadódi T re jártak volna KZ tartózkodni akarunk nyes bizonyítéka éppelten a küllgyőhöz t cunak is tudnia kell lekor. következőleg t mi a genfi lépést még tekintettük.

— Mi szól szená jelentéséhez, hogy v dultunk, sohase adtal

— Itt mindeneke hogy csak nemrégibe genfi román követ az gedelttségének bizony riumváltozás óta a m négy panasz érkezett juk azokat, amelyeke akkor panaszaink va nak össze, mert több összefüggő pótheadvá magánjavak ügye, az tervény elleni panasz legujabban a nyelvvi

— Ami pedig nem akarom azt tag a helyzet nem oly s ügyében mindenesre féleredmény a teljes gák ügyében pedig m állásfoglalását.

— Meg kell még na közvetlen és telje szunknak se volna, ak az a közvetett előny, szatartó hatással volt

AZ ÉRELMESZESDE

ORVOS B

Az érelmes termézele gyógyítása

Ima dr Bucsan

Ez a nagyserű kis lé pészletes és felbecsü korunk e veszélves re, alkotására és a zívóvítására. A tart meszesedés okai — zása — Tünetek — A termézetes életmó táplálkozás — Diéták

Kapható: 135

Gyárfás Elemér nyilatkozata Titulescu beszédére

A magyarság nem lelkesedik a genfi panaszkodásért és összesen csak négy panasza volt

Bucuresti. Saját tud. A politikai érdeklődés központjában még mindig Titulescu nagy beszéde áll. Kommentárok, nyilatkozatok hangzottak róla. Beszélgetést folytattunk az ügyről dr. Gyárfás Elemérrel, aki a következő kérdéseinkre adott sajtónyilatkozatot:

— Hogy értette Titulescu a szenátor úr fel fogása szerint azt a kijelentését, amelyben azt mondta, hogy menjünk Genfbe panaszainkkal? Ezt igazolja az a körülmény, hogy mi magunk, akik a lehetőségig kerülni óhajtuk a genfi panaszokat, csak a folyó évben is öt-hat esetben fordultunk a külügyminisztérium szakreferenseihez és kértünk tőlük közbelépést egyes olyan kormányintézkedések ellen, amelyekkel szemben saját erőnkkel nem tudtunk megküzdni. Minden egyes esetben sok jóindulatot tapasztaltunk s két-három kérdés tényleges megoldása is sikerült ezen az úton. Nem tudom feltételezni, hogy a külügyminisztérium szakelődői Titulescu intenciói ellenére jártak volna közben e kérdésekben, mi is tartózkodni akarunk azoktól. Annak fényes bizonyítéka éppen az, hogy e célból ismételtén a külügyhöz fordultunk. Erről Titulescunak is tudnia kellett a nyilatkozat megtételekor, következésképp tudnia kellett azt is, hogy mi a genfi lépést még mindig végső eszköznek tekintették.

— Mi szól szenátor úr Titulescu azon kijelentéséhez, hogy valahányszor Genfhez fordultunk, sohase adtak nekünk igazat?

— Itt mindenekelőtt le kell szögezmem, hogy csak nemrégiben emelte ki *Antoniade* genfi román követ az itteni magyarok megelégedettségének bizonyítékául, hogy az impériumváltás óta a mi ügyeinkben csak *tizen-négy* panasz érkezett Genfbe. Ha ezekből levonjuk azokat, amelyeket *nem mi* nyújtottunk be, akkor panaszaink valójában négyre zsugorodnak össze, mert több ezek közül egymással összefüggő pótbeadvány. Marad tehát a ciuci magánjavak ügye, az 1925. évi magánoktatási törvény elleni panasz, a kultúróna-panasz és legújabbban a nyelvvizsgák ügye.

— Ami pedig Titulescu állítását illeti, nem akarom azt tagadásba venni. Azonban a helyzet nem oly sötét. A ciuci magánjavak ügyében mindenestre főbbet jelent az elért féleredmény a teljes veszteségnél. A nyelvvizsgák ügyében pedig még nem ismerjük Genf állásfoglalását.

— Meg kell még állapítanunk azt is, hogy na közvetlen és teljes eredménye egyik panaszunknak se volna, akkor se lenne lebecsülendő az a közvetett előny, hogy panaszjogunk viszatartó hatással volt sok hatósági intézkedésre.

amelyek enélkül sokkal merevebb formában láttak volna napvilágot. Mindez persze nem azt jelenti, hogy mi magunk lelkesednénk a genfi panaszokért. Mi volnánk a legboldogabbak, ha mint eshetőségre se kellene ilyenre gondolni.

— Mit szól szenátor ur Titulescunak azon kijelentésére, hogy nem kívánatos a kisebbségek névromanosítása: hadd legyenek már jómessziről felismerhetők?

— Erre ezt kell mondanom: ugyabban az órában, amikor a kamarában Titulescu e nyilatkozata ehangozott, a szenátusban Manoiulescu hosszasan bizonyította, hogy Romániában a kisebbségeknek nincs kollektív személyiségük. Válaszomban készséggel elismertem, hogy az adott jogi helyzetben tényleg nincs. Tisztán elméleti alapon azonban kifejtettem a magam egyéni meggyőződését, mely szerint nemesak a kisebbségekre, hanem a többségi népre is, főként az ország vezetőire nézve, egyenesen előny, ha a kisebbségeknek kollektív jogu személyiségük van, vagyis egységesen meg vannak szervezve, mert ez esetben könnyebb őket az állam életébe beilleszteni. Amikor Titulescu azt a kívánságát fejezte ki, hogy minket megszűröl fel lehessen ismerni, akkor tulajdonképpen a Manoiulescu által tagadásba vett s a román alkotmányban tényleg nem létező kollektív személyiséget tűzte ki célul, mert csak ilyen kollektív személyiségnél lehet ugyanazon állam polgárait egymástól külső jelekkel megkülönböztetni.

Négy év óta semmi reumatikus fájdalom

Egy 70 éves ember dicséri Kruschen

Képes a napi munkára

Egy ember, aki sokat szenvedett reumától, írja:

„Évek óta szenvedtem reumában és egy alkalommal 9 hétig őriztem az ágyat. Ezelőtt 5 évvel kaptam a tanácsot, hogy Kruschen sól próbáljak meg. Követtem a tanácsot és azóta megszakítás nélkül szedem e sókat. Kruschen csodálatos művelt. Négy év mult el azóta és egyetlen reumatikus rohamom sem volt. 70 éves vagyok, igen jól érzem magam, munka képes vagyok, hála a Kruschen sók csodálatos hatásának.” — A. S.

Ha tisztában lennénk azzal, hogy a „mindennapi kis adag Kruschen” éppen olyan fontos a test belső tisztasága szempontjából, mint a szappan és a víz a külsőjéből, úgy a székrekedés, epegörösök, reuma, isiász és lumbagó nem okoznának annyi szenvedést.

Ha a kiválasztó szervek nem működnek rendesen, úgy az annyira káros húgysav felgyülemlik és túhegyes kristályok formájában, ülepedik le a szövetekbe, izmokban és ízületekben és okozza az elviselhetetlen reumatikus fájdalmakat.

A Kruschen só két alkatrésze képes feloldani a húgysavat. A többi alkatrésze segíti a szervezetet, hogy ezeket a feloldott kristályokat a természetes úton kiválassza.

A Kruschen só több mint 120 országban árulják és most Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában nagyüvegenként 95 kisüvegenként 60 leiert kapható.

A jobb és baloldal óriási küzdelme a francia kamarában

A Laval-kormány válságos órái. — Gyilkossággal vádolják egymást a jobb és baloldali pártok

Párizsból jelentik: A francia kamarában, a fegyveres szervezetek feloszlátása körüli vita viharos légkörben folyik. Csütörtökön az elnöknek — a délelőtti és délutáni ülésen egyaránt — ismételtén rendet kellett teremtenie, mert a képviselők lármája miatt sokszor percekig nem lehetett tárgyalni.

Először a baloldali szónokok mondták el beszédüket, majd utánuk délelőtt a középpártok, délután a jobboldaliak jutottak szóhoz.

A délelőtti vita során *Domange* (pártonkívüli) képviselő ismét szóhozta a mult év februári véres események ügyét. *Frot*, akkori belügyminiszter *Domange* beszéde alatt fölment az emelvényre, hogy igazolja magatartását. A jobboldal azonban nem engedte szóhoz jutni.

A „véreskezű ember...”

Délután mégis sikerült *Frot*nak felszólalnia. *Halálsápadtan ment fel az emelvényre és remegő hangon azzal kezdte beszédét, hogy hét év óta állandóan gyalázzák, szidják. A tiltkos merényletek egész hálózatát szövök ellene. Azt mondják róla, hogy „a február 6-iki véreskezű ember.”*

— Amikor megrohmozták a parlamentet — mondotta *Frot* — nekem csak egy feladatomban lehetett: a rendet helyreállítani.

A délutáni ülés további folyamán a jobboldali képviselők védelmükbe vették a fasiszta szervezeteket és tiltakoztak azok feloszlátása ellen.

Teitinger és *Xavier Vallat* képviselők beszédei ismét heves közbeszólásokra adtak alkalmat.

A jobb- és baloldal kölcsönösen a gyilkosság vádját vagdalta egymás fejébe.

Teitinger befejezésül így kiáltott fel:

— *Nem akarunk a bolsevizmus uralma alá kerülni! Azt követeljük, hogy szabad polgárok módjára bánjanak velünk.*

„A kommunizmus módszerei négy évszázaddal vetnek vissza bennünket...”

Xavier Vallat idézte a kommunisták jelszavát, mely — mint mondotta — a „szemet szemért, fogat fogért” elvet így módosította: „Egy szemért két szemet, egy fogért egy egész fogsort.”

— A kommunisták módszerei — mondotta *Vallat* — négy évszázaddal vetnek vissza bennünket, újra át kell élnünk a véres háborúk forradalmát. Helyeslem a szervezetek lefegyverzését, de ellenfeleimhez így kiáltok: „Gyilkos uraim, most már elég!”

A szélső baloldal erre fülsiketítő zajt csapott s a kommunisták válsággal üvöltözték a jobboldal felé:

— *Gyilkosok! Maguk a gyilkosok!*

Az elnöknek csak nagy ügyvel-bajjal sikerült a rendet helyreállítani.

Laval még bizik önmagában.

Este a parlament folyosóján az a meggyőződés alakult ki, hogy a Laval-kormány sorsát a pénteki szavazás dönti el. A radikálisok a jobboldali liga megszüntetésére határozott kötelezettségvállalást követelnek.

Laval a folyosón kijelentette, hogy pénteki beszédét olyan köztársasági szellem fogja áthatni, hogy a radikálisok is kénytelenek lesznek politikáját megszavazni. Bizik abban, hogy a ház többsége ismét melléje fog állani.

AZ ÉRELMESESZEDÉS KORAI HALALT JELENTŐ ORVOS BESZÉL HOZZADI

Az érelmeszesedés természetes megelőzése, gyógyítása és kezelése

Írta dr. Bucsaný Gyula eu. főtan.

Ez a nazyszerű kis könyv értékes tanácsaival részletes és felbecsülhetetlen tanácsokat ad korunk és veszelves betegségeinek megelőzésére, elkerülésére és a már fennálló betegség gyógyítására. A tartalomjegyzékből: Az érelmeszesedés okai — A salakképződés korlátozása — Tünetek — A betegség megelőzése — A természetes életmód fogalma — Életmód és táplálkozás — Diéták — Gyógykezelés, stb., stb.

Ára 55 lei.

Kapható: Fényvostályunknál.

BUCURESTI LEVÉL

Segélyt kérő Zsuzsi néni

Bucuresti. Saját tud. Sok ügyfelem van nekem Bucurestiben. Ime bevallom: Ingyenes zugírásuk vagyok. Kérvényeket gyártok, leveleket írok, még felségfolyamodványt is nem egyet szövegeztem már; igen, most eldicsek szem: az uralkodó kabinetirodájától le egészen a népkönyhák vezetőségéig terjed a hatásköröm. Zugírászi tevékenységem természetesen a magyar előkelőségeket, egyházakat, plébánia és paróchiális hivatalokat sem kíméli, oda is eljutnak kis Underwood írógépem betűi. Rendszerint segélyt kérnek ezek a levelekbe, folyamodványokba sorakozó betűk

Magától érthetődik, hogy egészen felelőtlenül név nélkül végzem ezt a munkát és sokszor olyan kevés megválogalással, hogy apró lelkiismeretfurdalásaim is vannak miatta. Néha magam is bűnhődöm: érdemteleneknek mutat-

felvenni őt a szegények lajstromába... akkor bizony imádságos, ájtatos természete az ellenkező végletbe csap. És országnak-világnak elkeserülései.

— Ugyan, Zsuzsa néni, — kötődnek ilyenkor vele jobb ismerősei, — hiszen magának több pénze van, mint nekünk...

Zsuzsa néni hevesen tiltakozni szokott e gyanúsítás ellen s én is évekig mitsem sejtve gyártottam neki a segélytkérő folyamodványokat. Csak akkor kezdtem élni a gyanúperrel, mikor egy szép napon azért jött hozzám, hogy írjak a nevében felszólító levelet Odorheiu megyébe a sógorának... aki két darab földjén gazdálkodik, de egy idő óta nem akarja megfizetni az árendát.

— Ejnye, Zsuzsa néni, — tettem neki szemrehányást, — hiszen maga mindig földhözragadt szegénynek mondta magát.

Ekkor váratlanul kitört belőle a büszkeség.

— Nem is vagyok az utca koldusa. Sohase láthattak rongyos gúnyát rajtam. Nemesi levelem van énnekem: Györfly Zsuzsánna az én tisztességes nevem...

S aztán ismét visszanyerte az arca szokott, alázatos, ravaszdi kifejezését.

— Nagyságos úr... Vegye meg a birtokomat... Olesón eladom. Az a széltoló sógorom úgyis ingyen akar ülni benne...

Sajnos, nem tudom megvenni a két darab földjét. Én csakugyan sokkal szegényebb vagyok Zsuzsa néniénél. De azért azóta is sok segélytkérő folyamodványt írtam már neki. Egészséget és hosszú életet is kívánt mindig, sőt még azt is megígérte, hogy imádkozik érttem...

Az utóbbi időben egyebekkel is igénybevette a gépirótudományomat. Egy-egy hosszú, primitív imádságot hozott, amiket avatlatlan kezű róhattak össze valahol s amelyeknek Zsuzsa néni csodálatos hatóerőt tulajdonít.

— Tessék ezeket leírni nagyságos úr. Van nekem asszonyok ott az én mahalámban (külvárosban), akik azt szeretnék, ha meg lenne nekik.

Az a gyanúm, hogy Zsuzsa néni kereskedik ezekkel a csodátevő másolatokkal kint a külföldön. A magam dolgához is alig állt az eszem.

De Zsuzsa néni nap-nap mellett megjelent a kérvényért és sopánkodásával, egyre türelmetlenebb magatartásával állandó rettegésben tartotta házamat. Egyszer, mikor délután háromkor a „lapzártakor” telefonjelentés leadása után holtrafáradtan érkeztem haza, megint megjelent bosszús, öreg arcával, kosarával a ken, babonás vénasszonyok között. Néha órákat eltöltök a vállalt munka végzésével. De Istent őriz, hogy megtagadjam ezt a szolgálatot. Zsuzsa néni nem hagy addig békét, amíg el nem készültek a megrendelt másolatok. Fel-fel tűnik a kosarával s valósággal rettegésbe hoz, ha tudom, hogy mulasztás terheli a lelkemet.

A napokban azonban mégis teljesítenül hagytam egy kérését. Magához az érsek úrhoz kellett volna kérvényt írnom, hogy adjon Zsuzsa néninek karácsonyi segélyt... Kicsit korainak, még inkább vakmerőnek és leg-

inkább céltalannak éreztem a kérést s azért nem nagyon siettem az elkészítésével. Közben sok baj dőlt nyakamra. Betegség, orvos, patika... karján. Halálos bűntudattal rejtöztem el és letagadtam magam. De ő nem tágitott.

— Megvárom, — mondta.

Azzal feltartóztatlanul behatolt a konyhába, leült és letette kosarát.

Mit tettem volna mást?... Megjártam a hazaérkezést s mikor Zsuzsa néni felelősségre vont: „Megvan-e már az a kérvény?” — bűnhánóan vallottam be, hogy bizony még mindig nem készült el.

— Nézze Zsuzsa néni, most nagyon fáradt vagyok... Hanem tudja mit, jöjjön holnap ilyenkor. Akkor kész lesz a kérvény is, meg az imádság is, amit legutóbb nálam hagyott.

Végigmért, de kegyesen engedélyezett még egy haladékat.

Másnap ugyanabban az időben, nagyon komoly fordulatot vett a betegség, ami házamat meglátogatta. A fájdalomtól és aggodalomtól megrendülten siettem orvos után s a lépésőn Zsuzsa néni kísérleti alakja tűnt elém. Sáppadt, beesett, ráncos arcára mély árnyékok vetődtek s máskor alamuzsi tekintetében gonosz fény villant meg, mikor meghökkenésemről leolvasta, hogy ismét hiába járt.

— Ne haragudjék, Zsuzsa néni, — álltam meg egy pillanatra, — de nagy baj van nálam... Orvosért rohanok...

De Zsuzsa néni megvetően biggyesztette le a száját.

— Hamarabb kiosztják a segélyt, mint ahogy maga megírja azt a kérvényt.

S mialatt tovább siettem, sokáig hallottam, hogy csendes szitkokat dohogott utánam.

(j. b.,

koznak embereim, sőt szemrehányást tesznek nekem, ha a felségfolyamodványt nem volt meg az az eredménye, amit vártak... De én azért javíthatatlanul folytatom a zugírászi mesterséget, mert arra gondolok, hogy ártani talán mégse lehet vele, viszont itt-ott egy kis segítségnek mégis csak forrása lehet.

Zsuzsa néni is régi ügyfelem. Bucurestii magyar katolikus körökben közismert alak ő. Evtizedek óta itt él a fővárosban; sokáig bojár házakban készítette a válogatott nyenc falatokat a nagyurak számára, de már vagy hat éve munkaképtelen s azóta mindössze annyi a foglalkozása, hogy: Zsuzsa néni.

S úgylátszik egészen jól meg tud élni belőle. Egész nap úton van — érthetetlen, hogy bírja akkora távolságokra elcipelni hatvanhat éves csontjait. De mindig eleven, sőt fürge és kiapadhatatlanul beszédes. Rengeteg házba bejáratos. Pletykákat hord, régi bucurestii dolgokat mesél s ha megkérlik, székely dalokat énekel. Karjáról elmaradhatatlan a kosár vagy a szatyor; azt mondja: a szegényeknek gyűjt benne élelmiszert és egyéb adományokat. De hogy valójában mi történik ezekkel az adományokkal, azt sohase sikerült kinyomoznom...

Évek óta átlag kéthetenként ellátogat hozzám is. Néha csak azért, hogy kiöntse bánatát s elpanaszolja, hogy megint milyen csúfságot űzött valaki vele. De a nótának rendszerint az a vége, hogy zugírászi tudományomat veszi igénybe. Megszámíthatatlanul sok kérvényt írtam már neki... amint utólag szabályszerűen elsírta: mindig eredménytelenül... Nagyon vallásos asszony Zsuzsa néni, amolyan litániázó és rózsafűzéses templom-nénike. De ha valamelyik plébánián vagy zárdában vonakodnak

Bakkay Kálmán művei:

Vasárnapi és ünnepi leckék és evangéliumok magyarázata... 60 lei
Római katolikus katekizmus... 72 „
Ujszövetségi biblia*... 24 „
Ószövetségi biblia*... 24 „
* Iskolai és magánhasználatra egységesítve.
TANULJATOK TÖLEM... 200 „
(A jubileumi Szentév alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt).

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

Vadrózsa-tea, mint gyógyszer

A vadrózsa magjából főzött tea kitűnő gyógyszer. A vadrózsa termését, a csipkebogyót inkább lekvárnak szokták elkészíteni. A németek kitűnő levest főznek belőle. A nagyváros közelében élő falusi emberek jó keresetet nyújtnak a hecsedélfőzés. A csipkebogyó magjából a következőképpen főzhetünk gyógyteát: A friss, vagy megszáritott magvakat addig főzzük, amíg a víz rózsaszínű nem lesz. Ekkor a levét leszűrjük és megcukrozza fogyaszthatjuk. Az így készült, kellemes vanília illatú tea kitűnő szer vese- és hólyagbajok ellen. Gyermekeknek különösen fertőzőbetegségek után ajánlatos adni (ihatják tejjel keverve is), kanyaró, vörheny vagy mandulagyulladás után, ilyenkor ugyanis gyakran lép fel vesebaj.

HOGYAN ELJEN A VESEBAJOS EMBER!

Orvosi tanácsok vesebajosok számára.

Írta dr. Lukács Pál belgyógyász főorvos. — E nélkülözhetetlen munka tartalomjegyzékéből: A vese szervezete és működése. A vesebetegségek tünete. A vesebetegségek különböző formái. A vesebetegségek okai. A vesebetegségek megelőzése. A vesebetegségek vizsgálati módszerei és azok jelentősége. Vizeletvizsgálat. A vesék működését vizsgálata. Egyéb vizsgálati módszerek. A vesebetegségek gyógykezelése. Diétás gyógymódok. Általános alapelvek. A sómentes, illetve sószegény diéta. Karell-féle kúra. Gerson-féle kúra. Diétás gyógykezelések vesekő és húgykő bántalmaknál. Gyógyszerek és sebészeti kezelés. Egyéb gyógykezelések. A vesebetegnek konyhája. Táplálékaink konyhasótartalma. Táplálékaink fehérjé tartalma stb. —
Ara 90 lei és portó.
Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban. Vidéki rendelésnél plusz portó.

H

Központi és elő
Oradea, Sír
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
negyed
Magyarországon: Egész
Egyes szám ára 20
Postatakarékpénztár

Felolioszerkesztés
Cluj szerkesztés
Cluj, Piata

Készítőkötet nem
Csakig változó

Az időjárásku
várható időjárás:
várható. A hőmé
sabb hegyeken er

Zürichi zárlat
don 15.25 egynegy
52.17 fél. Milánó
209.40. Berlin 124.2
12.77. Varsó 58.10.

A magyar
esztergomi főe
ülése. Budape
Catholica eszterg
nak csüförtöki ül
tolla meg. Bevez
hogy nagy eredn
és komoly munk
még többben fel
hercegprimás ha
foglaltak állást.
javaslatot fogado
relátus-kanonok

Dr Sulyok Ist
tud. A turdai Sz
sikerrel tartott tu
keretében a két
zsufolt terebmen
publicista tartotta
dern női léleknek
irányító hatása v
tásával világitott
Második előadásá
sának és létfentar
a szövetkezési, tá
eszmák minél telj
meg. Mindkét elő
ovációval köszönt
Gáspár főesperes-p
széddel tolmácsolt

A sajtótörvé
zódések és az ú
tertanács előtt.
nap minisztertan
alatt, amelyen Fy
nha és Jusozslávi
vonatközölgag Bel
sokról. Az előkés
befejezi munkáját
hessék. Tatarescu
megkötött hadfels
nizstertanács fogl
tervezettel is.

* Székelési za
ság, félelemérzés,
rosszullét esetén a
szentes „Ferenc J
a bétosatorna tart
rigyek működését
díja s tartás me
vosok ajánlják.

Anullia ne
Szovjettel, Mos
let hivatalos sajtó
rint a külföldi la
meg egy szovjet
megköltésének leh
tudósítások szerin
adósságok részber
zött volna. A sz
tolt körök kijelen
lásokat Angliába
folytathatnak, me
lom előtti adóssá
talára a szovjetko

Megszüntetik a
Varsóból jelentik:
nizster a legutóbbi
lett meg Lengyelon

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés-találkozó helye

Oradea, Sîrada Regele Carol II. 6.

ELŐFIZETÉS ARÁK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 12 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csúji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak válaszlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Széles idő, havazás, eső és köd várható. A hőmérséklet nem változik, a magasabb hegyeken erős hófúvás lesz.

Zürichi zárlat. Párizs 20.35 egynegyed, London 15.25 egynegyed, Newyork 309 fél, Brüsszel 52.17 fél, Miláno —, Madrid 42.17 fél, Amszterdam 209.40, Berlin 124.20, Bécs — schilling 56.70, Prága 12.77, Varsó 58.10, Belgrád 702.

A magyarországi Actio Catholica esztergomi főegyházmegyei tanácsának ülése. Budapestről jelentik: Az Actio Catholica esztergomi főegyházmegyei tanácsának csütörtöki ülését *Serédi* hercegprímás nyitotta meg. Bevezető beszédében arról szólott, hogy nagy eredményeket elérni lelkiismeretes és komoly munka nélkül lehetetlen. Utána még többen felszólltak és valamennyien a hercegprímás házassági javaslat mellett foglaltak állást. A tanácsülés végül határozati javaslatot fogadott el, melyet *Drahos* János orolátus-kanonok terjesztett elő.

Dr. Sulyok István előadása Turdán. Saját tud. A turdai Szociális Misszió rendezésével szép sikerrel tartott turdai szabadegetemi előadások keretében a két utóbbi előadást hallgatósággal zsúfolt teremben dr. Sulyok István, a neves publicista tartotta. Előadásának tárgya a mai modern női léleknek a jelenkor eseményeire való irányító hatása volt. Kiváló női típusok méltóságával világított rá fejtegetéseinek tanulságaira. Második előadásában az ember szellemi haladásának és létfenntartásának legfőbb erőforrásaként a szövetkezési, társulási és egységbe olvadási eszmék minél teljesebb érvényesülését jelölte meg. Mindkét előadást a hálás közönség meleg ovációval köszönte meg és a közönséget *Botár* Gáspár főesperes-plébános nagyhatású bezáró beszéddel tolmácsolta.

A sajtótörvény, a hadfelszerelési szerződés és az új Duna-híd ügye a minisztertanács előtt. Bucuresti. Saját tud. Tegnap minisztertanács volt. *Tatarescu* elnöklete alatt, amelyen *Franasovici* beszámolt a Románia és Jugoszlávia között építendő Duna-hidra vonatkozólag Belgrádban folytatott tárgyalásokról. Az előkészítő bizottság január végéig befejezi munkáját, hogy az építés megkezdődhessék. *Tatarescu* ismertette a végérvényesen megkötött hadfelszerelési szerződéseket. A minisztertanács foglalkozott még a sajtótörvénytervezettel is.

* Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadtág, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullet esetén a rendkívül enyhén ható természetes „*Ferenc József*” keserűvíz a gyomor és a bélatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja a tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.

Anglia nem köt hitelvegyményt a Szovjettal. Moszkvából jelentik: A Szovjet hivatalos sajtóügynökségének jelentése szerint a külföldi lapokban tudósítások jelentek meg egy szovjet-orosz—angol hitelvegymény megkötésének lehetőségéről. Az egyezmény a tudósítások szerint az orosz forradalom előtti adósságok részbeni visszafizetésére is vonatkozott volna. A szovjet hírforrás szerint beavatott körök kijelentették, hogy ilyen irányú tárgyalásokat Angliával nem folytattak és nem is folytathatnak, mert a hitelkérdésnek a forradalom előtti adósságokkal való kapcsolatbahozaletára a szovjetkormány nem hajlandó.

Megszüntetik a kartelleket Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel kereskedelmi miniszter a legutóbbi 8 nap alatt 44 kartelt szüntett meg Lengyelországban.

Meghalt? ASPIRIN

Nagy ünnepek Magyarországon Horthy Miklós nevenapján. Budapestről jelentik: Magyarországon pénteken ünnepelték Horthy Miklós kormányzó nevenapját. Csütörtökön este, a kormányzó nevének előestéjén, az egész ország területén lelkes ünnepeket rendeztek.

A kommunisták uszítják az arabokat a zsidók ellen Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A jaffai kikötőben nagyempenyiségű kommunista propagandaanyagot találtak. A röpiratok harora szólítják fel az arab munkásságot a zsidók ellen.

Meghalt Apponyi Albert unokaöccse. Budapestről jelentik: Ideérkezett hírek szerint gróf Apponyi Henrik, Apponyi Albert unokaöccse, 51 éves korában, egyik berlini sanatoriumban meghalt. Apponyi Henrik híres vadász volt. 1930-ban nagy utazást tett Indiában s akkor megette Kőrösi Csoma Sándor útját Kazmirtól Tibetig.

Maximálták a husárakat Tg.-Muresen. Saját tud. A hirtelen előállott élelmiszerárak emelkedésével szemben a polgárság a városi tanácsból kért védelmet. A tanács az elsőrendű marhahús árát 14 leiben, a másodrendűt 10 és a harmadrendűt 8 leiben állapította meg. A borjúhús kilója 20 lei, a sertéshús 26. karaj 30, zsirszalonna 34, háj 36, olvasztott zsír 44 lei. A bélszín kilója 24 lei. A tuzifa mázsája aprítva, házhoz szállítva 60 lei.

Clujon a hus- és kenyérrárak maximálására a városi tanács bizottságot küldött ki. Az árakat még nem állapították meg, de valószínűen a barna kenyér árát 6 leiben, a fehér kenyéret 8 leiben állapítják meg.

DURA-REX ELEMEEK

Alkalmunk volt már olvasóink figyelmét felhívni ezen feltűnést keltő új készítményű zseblámpa és anódelemekre, melyek azáltal válnak ki az eddig használt elemektől, hogy teljesen szalmiakmentes elektrolittal rendelkeznek. Ennek folytán raktárképességük korlátlan, élettartamuk és regenerálóképességük pedig fokozottabb. Miután korlátlan ideig előlnek a fogyasztók számára, mindenkor használható energiaforrást képeznek, aminek előnye beláthatatlan. Mint értesülünk, a „Dura-Rex” elemek dacára magas teljesítőképességüknek, csak igen kevéssel magasabb áron kerülnek forgalomba, mint az eddig használt elemek és szakörök ezen új gyártmánynak igen nagy jövőt jósolnak.

Francia gyarmati háború az álomkór leküzdésére. Párizsból jelentik: Francia-Afrika gőzölgő őserdőiben évtizedek óta folyik a küzdelem az álomkór ellen. Öt évvel ezelőtt még a lakosság 80 százaléka áldozatul esett ennek a borzalmas betegségnek, de öt év alatt tíz századra szorították le a franciák az arányszámot. Hatalmas területek, amelyekről a cseceselyek miatt ember és állat egyaránt elmenekül, ismét lakhatókká váltak, miután a veszedelmes rovarokat sikerült száműzni. Kamerunban és Kongóban van az álomkór elleni küzdelem középpontja. Mind a két helyről rövid időközönben orvosi expedíciók indulnak utnak, felkeresik a benszülöttfalvakat és védőoltással látják el lakosukat. Egy hónap múlva ismét meglátogatják a falut, a betegeknek újabb injekciót adnak. Az expedíciók egyben kikutatják a cseceselyek fészkelőhelyeit és a nyomokban következő mészkepedáció tisztítja meg ezeket a veszedelmes helyeket.

Miért nem hordanak az arabok inget. Londonból jelentik: Egy ismert angol orientalista, aki igen jól ismeri az arab történelmet, igen érdekes magyarázatot adta annak, hogy miért nem viselnek az arabok fehér burnuszuk alatt sohasem inget. Eszerint, amikor az arabok még birtokukban tartották Spanyolországot, apugy viseltek vázazoninget, mint az európaiak. A spanyol szabadságharc idején Izabella, kasztíliai királynő eregei Granadát ostromolták és ekkor a királynő fogadalmat tett, hogy addig nem vált inget, amíg Granada vissza nem kerül a spanyolok birtokába. Nehéz harcok után elfoglalták a spanyolok a várost és a vitéz védőseregnek szabad elvonulást biztosítottak. Az arab védősereg vezére tudomást szerzett a királynő fogadalmáról és ekkor a maga részéről megesküdött, hogy egyetlen arab sem vesz fel addig inget, amíg Granada újból az arabok birtokába nem jut. Az eskü letétele után le is vetették az arab harcosok az inget. Ezóta ötszáz év telt el, Granada ma is a spanyoloké és az arabok nem viselnek inget.

Minden valutát be kell szolgáltatni a Nemzeti Banknak. A Banca Nazionale ma a következő hivatalos jelentést tette közzé: *Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy az új rendszer alapján a kiviteltől, vagy más forrásból származó minden devizát epugy, mint azelőtt, a Banca Nazionaleknak kell beszoolgáltatni. Abban az esetben, ha a Nemzeti Bank nem él vásárlási jogával, az exportöröket és a devizákat beszoolgáltatókat értesíteni fogják erről és egyuttal rendelkezésükre bocsátják az általuk megjelölt autorizált bankintézet útján.*

Előkelőségek beszédei a budapesti rádióban. Budapestről jelentik: A magyar rádió tízéves jubileumi ünnepeinek keretében csütörtökön este Kánya Kálmán külügyminiszter beszédét közvetítette. A külügyminiszter meleg szavakkal köszöntötte a rádiót és hallgatóközönségét és többek között azt mondta, hogy a rádió a nemzetközi élet tényezője lett. Könnyebbé s szorosabbá vált általa a nemzetközi érintkezés s azok a népek, amelyek eddig alig ismerték egymást, most kicserélhetik egymással eszmei és kulturális termékeiket. Beszédét mondott csütörtökön este a rádióban Knox budapesti angol nagykövet is, az angol nyelvoktatás előtt. Hangoztatta, hogy egy idegen nyelv elsajátítása megkönnyíti az utat új eszmék és új tanulságok felé. Az ünnepi hét keretében különben hétfőn a német nyelvlecke előtt Mackensen német követ, kedden a francia nyelvóra előtt Maugras francia követ, szerdán az olasz nyelvoktatás előtt Colonna, budapesti olasz követ mondott beszédet a magyar rádió mikrofonja előtt.

Kiadták a Goncourt-díjat. Párizsból jelentik: Az idei Goncourt-díjat Josef Peyre nyerte el.

Aki sohasem aludt az ágyban. Londonból jelentik: A Délessexben lévő Brockley nevű kis faluban halt meg a minap Anglia legnagyobb különce, a 69 éves Fleming Frederick. Az öreg Frederick, amint szomszédai mondták, igen különös életet folytatott. Visszavonultságában alig kereste fel rokonait, vagy ismerőseit, a faluból egyáltalán nem távozott el. Ugy történt most, hogy csak halála utáni 15. napon találtak rá holttestére. Amikor a rendőri bizottság a házba lépett, hogy jegyzőkönyvet vegyen fel, igen furcsa látványban volt része. Fleming egyszerű szobájának falán se kép, se szőnyeg, sem más dísz nem volt látható. A falak körül hatalmas polcok voltak roskadásig könyvektől telten. A padlón beláthatatlan mennyiségű rongy, hulladék hevert, súlya hat tonna. A szomszédok elmesélték többekköztt azt is, hogy évekkal ezelőtt a ház egyik oldalán leszakadt a ház tetőzete, az öreg különnc nem sokat törődött vele, ki sem javíttatta azt. A legnagyobb csodálkozást azonban az váltotta ki a hatóság emberei között, amikor kiderült, hogy egy egyáltalán nincs a házban és mint bebizonyosodott az öreg Frederick egész életében nem is fektült ágyban. Egyszerűen egy székre ült és azon aludt. A változatoság kedvéért néha a hulladékhalomból kikapart pár rongyot, azt leterítette a padlóra és arra fektült rá. Holtan is a padlón fekvé találták meg, úgyhogy amikor koporsóba tették, jutott abba a helyzetbe, hogy párnára fektették le.

Tanítóknak, gyermekeknek egyaránt értékes ajándékok

Csűrös Emilia könyvei: RIPSZ és ROPSZ

Két kócos kiskutya története. (Ifjúsági regény). Megjelent a budapesti Szent István Társulat kiadásában. Mühlbeck Károly rajzaival. Ára: 100 lei.

CSILLAGSZÁLLÁS

Ifjúsági és gyermekszindarabok, alkalmi köszöntők. Megjelent az Erdélyi Lapok kiadásában. Ára: 60 lei.

Fű kizöldül ó sirhanton...

Történelmi elbeszélések. Megjelent a Minerva-nyomda kiadásában. Ára fűzve 20 lei. Mind a három könyv megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályában

Erre a könyvre várt Ön!

A meghüléses betegségek megelőzése

A CSECSEMŐKORTÓL AZ AGGKORIG.

Irta: dr. Müller Vilmos, kir. tanácsos, főorvos.
Ezen időszaki és rendkívül fontos könyv tartalomjegyzékéből:

Van-e meghülés?

Hogyan védekezünk a meghülés ellen?

Hogyan védjük meg csecsemőinket és kis-
gyermkeinket a meghülés ellen?Hogyan védjük meg magunkat felöltött
korban a meghülés ellen?

Mi is történik testünkben, ha meghülünk?

És ha mégis meghülünk, mit csináljunk?

A meghüléses betegségek elleni óvintézkedések az aggkorban.

A „meghüléses betegségek” különösen lerontják a szervezet ellenállóképességét! Mindenkinek saját érdekében a legsürgősebben olvassa el a rendkívül fontos és nagy értékű művet!

Ára 45 lei és portó.

Kapható KIADÓEIVATALUNKBAN.

Kétszázötvenhárommillió frankot költött ékszerre Staviszky. Párizsból jelentik: A Staviszky-ügy tárgyalása a legnagyobb érdeklődés között folyik tovább. A szerdai tárgyalási napon ékszerszakértőket hallgattak ki. Egyikük kijelentette, hogy Staviszky 213 millió frank értékű ékszert vásárolt életében.

Kincs a régi szekrényben. Londonból jelentik: Egy munkanélküli asztalos néhány nappal ezelőtt 35 schillingért egy öreg fiókos szekrényt vásárolt, hogy azt üres óráiban kijavítsa és tisztítsa, egy kis nyereséggel továbbadhassa. Az asztalos tizenöt éves Francis nevű fia végigvizsgálta az öreg szekrényt és egy helyen tompa kongást hallott kalapácsolása közben. Apjával együtt fáradtságos munkával szétegyezték tehát az öreg szekrényt, amely tényleg egy titkos fiókot rejtett magában s a fiókban egy boríték lapult meg, benne egymillió lei értékű angol bankjegy. Miután a szekrényt nyilvános árverésen vette az asztalos, a pénz teljes joggal a birtokában marad. Szerencsés azonban ez az asztalos azért is, mert Angliában talált rég elrejtett pénzt. Mily szomorú lett volna családja, ha valamelyik közép-európai állam tíz-husz esztendeje elrejtett bankjegyeire bukkan.

Satumarei hírek. Saj. tud. A város hónapok óta nem tud az Urania részvényeivel mihez kezdeni, mert hiába hirdet árlejtést, nem akad vevő. Ezzel szemben a városnak évek óta egyetlen bányája haszna nincs a részvényekből, éppen ezért most felír a belügyminiszterhez, hogy körülbelül 300 ezer lei névértékű részvényt papírral mihez kezdjen. — Pruzsinszky Jenő banktisztviselő feljelentést tett a rendőrségen, hogy Targumuresről jött barátja, Csiki Márton meglopja, amíg ő a színházban volt. Csiki egy felöltőt és egy ezüst cigarettát tárcáit vitt el és a rendőrség eddigi nyomozása szerint hazament Targumuresre. Kijelentette, hogy az elfogatási parancsot. — A városi ideiglenes bizottság elhatározta, hogy a város belső utainak javítására húszezer leit irányoz elő, amely összeg a jövő évi költségvetésbe veszi fel. — A sok panasza okot adott tejpiac kérdését még most sem rendezte a város ideiglenes bizottsága. A tejpiac ugyanis a színház háttérmezejében van, ahol most a sugárut átépítése folyik s a por, valamint a téglaförmelék könnyen bejut az elsőrendű élelmiszerekbe. A lakosság újabb emlékiratot készül átadni a polgármesterhez. — A nagyszabású csempészügyben tovább folyt a vizsgálat. Mára kiderült, hogy a csempészek nem 17, hanem huszonegy zsák árut hoztak át Magyarországról, de a csendőrség 4 zsákot nem talált meg. Pasusan Gábor rendőrkezes most utasítást küldött a határmenti csendőrséghez, hogy a hiányzó négy zsák csempészárut a falusiak lakásán kutassák.

Rádiumos harisnya, cocktail izü fogpor és más furcsaságok egy kiállításán. Londonból jelentik: A londoni gyógyszerészeti kiállításán több érdekes felfedezés került bemutatásra, köztük: fertőtlenítő szer, amely 250-szer erősebb baktériumölő, mint a karbolsav és az emberi szervezetre mégis teljesen ártalmatlan. Ebből a rettenetes méregből kellemes ízű cukorkákat készítettek, amelyek meghülés és egyéb megbetegedés ellen védnek. Bemutattak továbbá olyan altatószert, amelyet nem kell bevenni, hanem a fürdővízben feloldani, rádiumos hatású harisnyát, reuma és hasonló bajok ellen, cocktail-izü fogport, amely egyszerűsített étvágygerjesztő szer, csábítóan jóízű és illatu csukamájolajat, pirula alakjában koncentrált zöldfűzéléket, vérkeringést és mirigyműködést fokozó arckenőcsöt, ráncsimító rudacskákat és „csókálló” ajakpirosítót, amelyet még a csókverseny sem törölhet le.

Többhavi elzárásra ítélték Csehszlovákiában két német emigránst. Prágából jelentik: A prágai törvényszék öthónapi szigorított elzárásra ítélte Strasser Ottó és Adám Herman német emigránsokat és 4 hónapi elzárásra Graf szállodatulajdonost a rádiótörvény megsértése miatt. Az ítélet háttérében Formis mérnöknek hónapokkal ezelőtt történt meggyilkolása áll. A meggyilkolt mérnök lakásán ugyanis — mint ismeretes — rövidhullamu rádióállomást találtak, melynek segítségével Strassernek a „Feketeínges Arcvonal” vezérének viaszlemzre vett beszédét közvetítette. Strasser a tárgyalás során azzal védekezett, hogy csak kísérleti célokra adta a lemezeket Formisnak, de nem tudta, hogy leadásról van szó.

Kigyóvadászok gyűlése. Bombayban a híres kigyóvadászok és kigyókereskedők kongresszust tartottak. Erdekes, hogy amíg egyes vidékeken a kigyóörösvadást a hullók pusztulásának vanak kitéve, más területeken annyira elszaporodtak a mérgekigyók, hogy veszélyeztetik a közlekedést és állandó rettezésben tartják a lakosságot. Nyugat-Indiában annyi a python, azaz az óriáskigyó, hogy seregeseitől lépik el a lakásokat és raktárakat. Alig mulik el nap, hogy valamelyik banánszállítmányban kigyót ne találjanak. A napokban Rennesben, Franciaországban egy vagon kirakásánál kétféle karvatsagszerű kigyó támadta meg a munkásokat. Ezek a kigyók sokszor kikorokban fészkelik be magukat egy házba s a hosszú tengeri úton a patkányokból, banánból, vagy egyéb hajórakományból élnek. Ezek az óriáskigyók ha éhesek, megtámadják az embert is. Nemrégiben Surinámában találtak egy olyan hoconstrictort, amely egy természetes tigrist tüntetett el a gyomrában. Éppen ezért a kigyóvadászok, ha nagyobb példányt akarnak elfogni, hízott disznókat helyeznek el a kigyóörösvadászok, mert a kigyók egy darabban nyelik le az áldozatukat s amíg meg nem emésztik azt, a nehéz teherrel a gyomrukban annyira tehetetlenek, hogy könnyűszerrel lehet végezni velük.

Jelentkezett a rendőrségen a méregkeverők megmenekült kilencedik áldozata

A méregtől testileg-szellemileg összetört. — Uzlet a nadragulya nedvével. — A két asszony méregadással is foglalkozott

Timisoara. Saját tud. Jeleztük, hogy Bittenbinder Erzsébet és Neukom Mária mehalakultvárosi asszonyok ellen az a gyanu irányul, hogy az eddig ismeretes mérgezéseken kívül más gyilkosságokat is elkövettek. Most a rendőrség újabb áldozatot puhatólt ki: ez már a kilencedik áldozata a méregkeverő asszonyoknak. Hat gyilkosságot beismertek, egy további-val — a hetedikkel — is vádolják őket, a nyolcadik áldozatnak pedig azt a szegény munkásasszonyt kell tekinteni, akit több ízben el akartak tenni láb alól, de aki súlyos betegség árán mégis csak megmenekült a haláltól. Ehhez hasonló esetet állapított meg a rendőrség.

Névtelen feljelentés figyelmeztette a hatóságot arra, hogy az ugynevezett Weisz-telepen van egy Langenfelder Mária nevű negyvenöt éves özvegyasszony, akit szintén megmérgezett a két méregkeverő, de akinek ugyancsak sikerült megmenekünie a haláltól. Azonban testi-lelki roncs lett belőle.

A rendőrség beidézte Langenfelder Máriát

Bittenbinder Erzsébet

Neukom Mária.

* Szívbetegnek és érlelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a rendkívül enyhén ható Ferenc József viz elsősorban agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságú szolgálatot.

Türetetlen városi majmok. Az indiai Madraszból jelentik, hogy a bölcs városi tanács bizottságot nevezett ki, amelynek egyetlen feladata: megszabadítani a várost a szemtelenkedő majmokról. A lakosság ugyanis teljesen tehetetlen a mindjobban elszaporodó városi majmokkal szemben, amelyek olyan vakmerők, hogy bemérszkelnek a házakba, ellopják az ételeket, sőt a legkülönbözőbb csinytevéseket követik el. Így legutóbb félbe kellett szakítani egy esküvőt, mert három majom besétált a templomba, a menyasszony fölébe és hajába csimpaszkodott és amikor elzavarták, éktelen sivalkodással tette nevétségessé az egész szertartást. A majom-bizottság véleménye szerint egy évi munkára van szükség, hogy Madraszt megszabaduljon kellemetlen lakóitól, pedig ötszáz majmot fogtak össze már az első héten. A majmokat vasuton a hegyek közé szállítják és kiengedik az erdőbe. Nincs hiány véleményekben, amelyek szerint a majmok annyira megszokták a városi életet, hogy fitymálni fogják a dzsungel primitív viszonyait és vissza fognak lépni ismét Madraszbba, ahol kétszázkilóval már illetőséget, sőt polgári jogot nyertek.

Alkoholinjekciótól gyorsabban érke a paradicsom. Egy külföldi növényvédtani és biokémiai laboratóriumban érdekes kísérletek során, megállapították, hogy a megállapításra jutottak, hogy jóval hamarabb érlelték meg termésüket a kísérleti kert paradicsomnövényei, ha a sövények szárába alkoholt fecskendeztek. Legjobb eredményt akkor mutattak ki, ha 48 százalékos alkohollal végezték a befecskendezést.

s megállapította, hogy a feljelentés adatai megfelelnek a valóságnak. Langenfelder Mária a gyilkos asszonyok szomszédságában lakott. Ezek több ízben meghívták magukhoz. Meg is vendégtelték teával. A vendég a tea élvezete után súlyosan beteg lett. Ez két ízben is megtörtént. Azóta teljesen összetört. A viruló, élet-erős asszonyból összezsugorodott öregasszony lett, akinek üres, semmitmondó a pillantása. Megzavarodott elméjének látszik, ami a nadragulya mérgeinek hatása. Az asszony sógorával, Schneider Adám római kocsmárosal jelent meg a rendőrségen. A sógora előadta, hogy Langenfelder Mária egy vasutas özvegye s mint ilyen a vasutasok kulturális és segélyegyleténél huszezer leire volt biztosítva elhalálozás esetén.

Langenfelder Mária a maga összetörtségében is elő tudta adni, hogy Bittenbinder Erzsébet és Neukom Mária ismételtén kívánták tőle, hogy az egyesület könyvecskéjét, amelynek alapján halála esetén a temetési segélyt kifizették volna, adja át nekik. Ezt azonban nem tette meg. Ezzel szemben emlékszik rá, hogy az asszonyok egy ízben tiszta, üres papírlapot írtak alá vele. Hogy milyen célra, nem tudja, valamint arról sincsen tudomása, hová lett az az aláírt papírlap.

A Langenfelder-ügy iratait odacsatolják most a méregkeverési ügy napról-napra szaporodó aktáihoz. Amint hogy az áldozatok száma is egyre nagyobbodik. Olyanféle gyanu is merült fel, hogy a két méregkeverő asszony valóságos üzleteket kötött a nadragulya nedvével, amelyet ugyszólván gyártottak és hogy az Aradon letartóztatásban lévő méregkeverőkkel összeköttetésben álltak, állítólag olyan formában, hogy a timisoarai asszonyok szállították azoknak a mérget. Hogy ez a feltevés mennyiben felel meg a valóságnak, arra nézve is kiterjesztik a vizsgálatot.

a k

Napjainkban a szemre hozott készítményre, annyira, hogy elfoglalta kizárólag a szűkös cukor, szükséges rácsenyi ünnepélyt a lemezre.

Sok vidéki, még sőt van megartják a nincs is egyéb kenyérral. Kicsi áldást mond, sőt, szorgalom tagok között, tartja, hol a legészert, összelek, hol valam a méz, ha márica, mézes k formájában.

A karácsonnyel, mézes ma szokásos gömbök helye idealizáló, vértett szemöldök kiment, a túlb helyező kozme hogy üres, serpán egész élet ama kort jelle a méztés a cukorkagyár formák, melye vitelű gyermek dok, puskák, szíveket megd kök, fiatal pá és különbnél műzeumi tárén zik azon váll lápláló eledeit ket is minden ipart megkiser

A tudomán méz nemcsak dele, hanem a szer nemcsak a beszétkben is. M lett termőfán s sem található cukor másik k

A cukorka kelve, tetszetős szedik kezelnk kevés pénzecske szon a szent es szerezni edes s mást a beleket ges édességekn hen. Mi szük drága gyermek jegyében tegyü

Tudom jól egyedül a mill letörni képtelen próbálom kará get adó mézet logó alakban e gyarak remeke és nagyságú f ményre cukro ostyafedéllel, b ben csillogó, fé e higiénikus k eleget leve, dis drága kedves rendelkezésükre delt, a legkitün okozó festett cu

Gyermekeit lők tegyetek k jobb, olesőbb, s a cukorkásoké!

Méz a karácsonyfán

Napjainkban, mikor a természetes édességek a szemnek tetszetős, ízletesen forgalomba hozott készítmények miatt háttérbe szorultak annyira, hogy a legszegényebb háztartásban is elfoglalta kizárólagos egyeduralmát a szerveztünkre szükségtelen, sőt egyenesen káros repá-cukor, szükségesnek látom, hogy a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából felhívjam a figyelmet a legtermészetesebb édesítő szerre, a mézre.

Sok vidéken a szent este előtele ma is méz, sőt vannak helyek, ahol olyan szigorúan megtartják a karácsony előtti böjtöt, hogy nincs is egyeb az asztalon, mint folyó méz friss kenyérral. Kiosztáskor a család feje különleges áldást mond, hogy az az édes szeretet, békeség, szorgalom, munkakedv lakozzék a családtagok között, mely a méh állam egyedeit összetartja, hol a legideálisabban érvényesül egy az egészséért, összes az egyért. Ritka keresztény hajlék, hol valamelyes módon ne kerülne terítékre a méz, ha másképpen nem, vele édesített kukorica, mézes kalács, pogácsa vagy mézes pálinka formájában.

A karácsonyfa a múltban mézes süteményekkel, mézesbáb figurákkal volt feldíszítve a ma szokásos csillogó, üres, értéktelen üveg gömbök helyett. Mintha talán a gyilkosságot idealizáló, vérvörös lakkal kimázolt körmű, tépett szemöldökű, rikítóan kiruzsolt, undorítóra kikent, a fülhajtott testkultuszt mindenek fölé helyező kozmetikás korunk ezzel is jelképezné, hogy üres, semmitmondó, külső csillogás csupán egész életünk. A valódi egyéni érték, mely ama kort jellemezte, a múlt szép meséje csupán. A méztésztaipar letűnt s helyét elfoglalta a cukorkagyáraknak értéktelen készítményei. A formák, melyekben a nem egyszer művészi kivitelű gyermekálmokat valóra váltó díszes kardok, puskák, lovas huszárok, az ifjú leány-szíveket megdobogtató hatalmas nagy szívalakok, fiatal párok kedvencei: a pólyás babák és különbnél külön csodatárgyak készültek, múzeumi tártérekékké lettek csupán s hiányzik azon vállalkozó szellem, ki az egészséges tápláló eledelt szolgáltató s az esztétikai igényeket is minden tekintetben kielégítő méztésztaipart megkísérelné új életre ébreszteni.

A tudomány fényesen bizonyítja, hogy a méz nemcsak a földkerekség legtáplálóbb eledel, hanem a legkitűnőbb természetes gyógyszer nemcsak a belgyógyászatban, hanem a sebeszetben is. Mindennek dacára a szépen díszített termőfán sehol és semmilyen formában sem található fel a méz, de nem a természetes cukor másik képviselője, a gyümölcs sem.

A cukorkagyárak egymással versenyre kelve, tetszetős készítményeikkel valóságos kizsádkozást kezdenek a küzdelmek árán előleremeltt kevés pénzecskénket. Munkájuk könnyű, hiszen a szent estén mindnyájan örömet akarunk szerezni édes szeretteinknek s majmoljuk egymást a beleket izgató, gyomorrontó mesterséges édességeknek minél tömegesebb beszerzésében. Mi szükség van arra, hogy féltve őrzött drága gyermekeink egészségét a valódi szeretet jegyében tegyük tönkre?

Tudom jól, hogy egy fa nem erdő, magam egyedül a milliókat megemésztő cukor-kultuszt letörni képtelen vagyok, de azért mégis megpróbálom karácsonyfáinkon az életet, egészséget adó mézet talán éppen olyan tetszetős, csillogó alakban elhelyezni, milyenben a cukorkagyárak remekelnek. Az ismert különböző alakú és nagyságú fagyaltostyákat töltöm meg keményre cukrosodott mézzel, lezárom ráillő ostyafedéllel, becsomagolom különböző színekben csillogó, fénylő cellophanba s ilyenformán e higiénikus követelményeknek is mindenben eleget téve, díszítem a karácsonyfát s mikor a drága kedves gyermekeknek örömet szerzek, rendelkezésükre bocsátom a legtáplálóbb eledelt, a legkitűnőbb gyógyszert, a gyomorrontást okozó festett cukorkészítmények helyett.

Gyermekeitek életéért aggódó nemes szülők tegyetek kísérletet és meglátjátok, hogy jobb, olcsóbb, szebb lesz karácsonyfátok, mint a cukorkásoké!

Blénessy Károly.

Ha becsapták, Ön a hibás!

Egyetlen készítményt sem hamisítanak olyan szemérmellenül, olyan gyakran, mint a híres KOPROL csokoládéhashajtót.

Ez a készítmény, amelynek biztos, de abszolút enyhe hatása még gyermekek számára is alkalmassá teszi, állandóan hamisításoknak van kitéve: hamisítják alakját, külsejét, csomagolását. De csak a gondatlan vevőt lehet becsapni — mert a Koprol név, amely egy csokoládépasztillán, mint a dobozon rajta áll, könnyen felismerhető!

Árak:

1 drb. 4 drb. 10 drb.
3.— lel 11.— lel 27.— lel

KOPROL

Mit olvas Budapest?

A nők többet, a diákok és munkások komolyabb könyveket olvasnak, mint a férfi-átlag

Budapestről jelentik: A Fővárosi Könyvtárnak tizenegy fiókja van Budapesten. Mind a tizenegy részletesen beszámol arról, hogy hány könyvet vettek ki, mennyivel gyarapodott az állomány, hány könyv veszett el, vagy rongálódott meg. Arra azonban a könyvtár tisztviselőinek nincsen idejük, hogy megállapítsák: ki milyen könyvet olvas? Ez idén februárban és márciusban azután szellemi szükségmunkásokat állítottak be és ezek segítségével nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is feldolgozták a tizenegy fiók forgalmát.

A könyvtár vezetősége kiválasztott négy februári és négy márciusi napot, négy délelőt-

töt és négy délutánt. A könyvtár rendje szerint négy napon belül új könyvet nem kaphat az olvasó, ezalatt az idő alatt tehát a kölcsönvevő személye nem ismétlődhetik. A vizsgált nyolc napon 4793 olvasó 16.728 könyvet vett kölcsön a könyvtárból. Az adatfelvétel óriási munka volt, az egészét a kölcsönzést követő négy napon belül kellett elvégezni, mert négy nap múlva a kölcsönvevő könyvek már lassan visszaszívárognak, úgyhogy az anyagot nem lehetett volna rögzíteni. Ez alatt a négy nap alatt 16.728 cédulát kellett feldolgozni, mert a tizenegy fiókkönyvtár átlagosan 1500 cédulát adott be erről a nyolc napról.

Gulácsy Irén vezet...

Hallatlanul érdekes végigbongészni azokat a statisztikai táblázatokat, amelyeket a Fővárosi Könyvtár most megjelent évkönyve közöl. Tekintve, hogy az olvasók között a gimnázista diáktól az országoshírű íróig és a vasgyári munkástól a minisztériumi tisztviselőig minden foglalkozás és társadalmi réteg képviselve volt, azt lehet mondani, hogy ezek a statisztikák megmutatták: mit olvas Budapest?

A „rekordot” Gulácsy Irén *Fekete völgyeinek* című történelmi regénye tartja óriási fölényvel. Ebből a könyvből 64 példányt adott ki a könyvtár nyolc nap alatt, pedig nem újdonság, megjelenése óta nyolc év telt el. A második helyen Herczeg Ferenc *Pogányok* áll 47 olvasóval, ebből azonban 28 középiskolás, mert a Pogányok a nyolcadikban kötelező olvasmány. Harmadik helyen holtversenyben Jókai Aranyembere, ez a szintén kötelező olvasmány, és ismét Gulácsy Irén regénye, a *Pax Vobis* áll 40—40 példánnyal. Harmincon felül szerepelnek még *Gárdonyi Géza* Isten rabjai 31, A lát-

hatatlan ember 35, *Herczeg Ferenc* Aranyhegedű 30, Az élet kapuja 32, *Jókai* Egy magyar nábob 35, *Fekete Gyémántok* 30, *Kárpáthy Zoltán* 32, A köszívű ember fiai negyvennégy példánnyal.

Verset nem nagyon olvasnak, kivéve *Ady* Endrét, akinek 29 kivett példánya messze meghaladja az átlagos regényeket is. Érdekes, hogy *Petőfi* csak négyen kérték.

Magyarra fordított idegennyelvű könyvet csaknem ugyanannyit olvastak, mint eredeti magyart: az 5813 eredetivel szemben 5224 külföldi áll. Itt az angol vezet 1768 kötetel, azután a francia irodalom következik 1340-nel és a német várankozás ellenére csak a harmadik, 836-tal. Eredeti idegen nyelven éppen fordított az arány, németül 692, franciául 311, angolul 283.

A férfiak többet, a nők többet olvasnak

Nagyon érdekes a férfiak és a nők aránya. A nyolc nap alatt az olvasók 69 százaléka volt férfi, 31 százaléka nő. Viszont a nők aránylag többet olvasnak, mert a kölcsönadott könyvek 41 százalékát kapták nők. Valamennyi könyvnek 18 százalékát olvasták felsőosztályú középiskolai tanulók, 12 százalékát munkások, 10 százalékát köztisztviselők. Egy olvasó a statisztikai átlag szerint 3,5 könyvet kapott a könyvtárból. Feltűnő, hogy a nők olvasmányainak minősége jobb, színvonala magasabb. Kevesebb detektívregényt és „limonádét” olvasnak. Ennek az a magyarázata, hogy a nők jobban ráérnek, kevesebb a gondjuk, jobban belemerülhetnek a komolyabb könyvekbe. A munkában álló férfi inkább szórakozni akar olvasás közben. Érdekes, hogy a meglepően nagy átlaggal szereplő munkások is csaknem kizárólag értékes irodalmi szintű könyvet vesznek ki. Talán ezen a ponton figyelhető meg leginkább az az óriási népszerűségi munka, amit a Fővárosi Könyvtár végez: ezek a munkások különben sohasem jutnának hozzá ilyen olvasmányokhoz.

Főszabadulva köszönti az egész emberiséget

dr Vereshály Tibor egyetemi tanár

A rákbetegségekről

irt, most megjelent művét. Mindnyájunkat egyformán fenyeget ez a rettegett betegség! Olvassuk el világ-hírű orvosprofesszorunk kitűnő felvilágosító művét.

Hogy e nagyfontosságú mű mindenki számára beszerezhető legyen, ára csak 30 leiben nyert megállapítást. Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban Oradea, Bogale Carol II. 5.

SPORT

Bajnokok összecsapása

Ripensia-CAO (NAC) Oradeán

Az őszi első helyezett zöld-fehérek revansot akarnak venni a tavalyi bajnokon, a bajnokságban elszenvedett vereségükért

Vasárnap nagy mérkőzés lesz Oradeán. Ha az idő megengedi, úgy a tavalyi bajnok Ripensia vendégszerepel a Körösparton az őszi első helyen végzett zöld-fehérek ellen. Ez u. n. „jótételti”-mérkőzés, amellyel a profik tartoznak a CAO-(NAC)-nak.

Az ország két elismerten legjobb csapata között már évek óta folyik a vetélkedés, hogy eldöntse, melyik a jobb. Jelenleg a mérleg a profik javára billent, mivel a bajnokságban 5:1-re legyőzték riválisukat, igaz, hogy a zöld-fehérek erősen tartalékolat és sérült csapattal

voltak kénytelenek kiállni. Most ezért a vereségért akarnak revansot venni.

Ha a mérkőzés esélyeit tárgyilagosan mérlegeljük, akkor nehéz megjósolni a győztest. A CAO (NAC) az esélyesebb. Vasárnap formája tetőpontjára futott fel a csapat s ezenkívül óriási előny még a hazai pálya is. Viszont elismert tény, hogy a Ripensia mindig a zöld-fehérek ellen játsza ki legjobb formáját.

Mindenestre szép és izgalmas mérkőzésre van kilátás.

Sorsoltak a Román Kupában

Bucurestiből jelentik: A Román Kupa bizottsága tegnap este sorsolta ki a negyedik kupafordulót, amelybe ma az A. liga együttesei is bekapcsolódnak. A 32-es forduló sorsolása a következő:

Gloria—Soimii (Sibiu), Kinizsi—Duig (Braila), A-CFR—Crisana, AMTE—Dragos Voda (Cernauti), Herdan (Buc.)—Minerul (Lupeni), Textila—Phoenix (Baia-Mare), Franco Romana (Braila)—Oltul (Tg-Magurele), IAR—Vulturii, Electrica—Universitatea, Ripensia—CFR, DVA (Galati)—STV (Sighisoara), Venus—Elpis, Macabi (Buc.)—Olimpia (Satu Mare), Sp. Studentesc—Juventus, Romania—Unirea Tricolor, ILSA—NAC.

A fordulók időpontját még nem állapították meg. A mérkőzéseket az elsőnek írt egyesületek rendezik.

Szaniszló I. Jánost leigazolták az Universitatea részére

Bucurestiből jelentik: A futballszövetség ideiglenes bizottsága tegnap esti ülésén foglalkozott Szaniszló I. János igazolási ügyével. A vezetőség megállapította, hogy Szaniszló állampolgársága rendben van és azonnal játékkal leigazolta az egyetemi csapat részére. Az azonnali játékjog nem jelenti azt, hogy Szaniszló már csapata vasárnapi CFR elleni mérkőzésén is játszhat, ugyanis a szabályok szerint, újrajátszandó mérkőzéseken csak olyan játékosok szerepelhetnek, akik már az első mérkőzés időpontjában is le voltak igazolva.

Az utolsó nemzeti bajnoki mérkőzés — őszi. Bucurestiből jelentik: Vasárnap bonyolítják le a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában az utolsó őszi mérkőzést. Clujon csap össze az Universitatea a CFR-rel. A szövetség a meccs levezetésére Miron Neagu sighisoarai bírót küldte ki.

NÉMET ALAPOSSÁG. Londonban szerdán tízezer német szurkoló nézte végig az angol-német labdarugó-mérkőzést, amelyet Anglia nyert meg 3:0 (1:0) arányban. Hogy a német kirándulónak ne kelljen márkát költeniük az angol fővárosban, a német konzulátus élelmiszer-csomagokat osztott szét közöttük. Csekély tízezer csomagot...

Vasárnap folytatják Magyarországon a Nemzeti Bajnokság küzdelmeit. Budapestről jelentik: Két heti szünet után folytatják a magyar Nemzeti Bajnokság őszi fordulóját. Az élen a Hungaria vezet 2 pont előnnyel az Újpest előtt míg hátul a miskolci Attila kullog. Vasárnap Hungaria—Soroksar, Kispeszt—Szeged, Budai „II”—III. Ker. FC., SBTC—Boeska, Attila—Újpest, Phöbus—Budafok és Törekvés—Ferencváros mérkőzések vannak műsoron.

Franciaország—Anglia 7:4. Brightonból jelentik: A francia jégkorongúto csapat 7:4 arányban legyőzte az angol válogatottat.

Előbbrevaló a politika?

A múlt héten foglalkoztunk az olasz kormány, illetve a fasiszta párt által hozott határozattal, amely megtiltja az olasz sportolóknak az -rintkezést azoknak az országoknak a sportolóival, amelyek megszavazták a Népszövetség által javasolt rendszabályokat. Ugyanakkor felvetődött az az eszme, hogy Olaszország ne vegyen részt a berlini olimpián sem. Erre a hírre a nemzetközi olimpiai bizottság levelet intézett az olasz olimpiai bizottsághoz, amelyben a nemzetközi sport-szerv sajnálkozását fejezte ki a helyzet felett s annak a véleményének adott kifejezést, hogy a sport felette kell álljon a politikának. Egyben kérte az olimpiai bizottságot, hasson oda, hogy a bojkottot függeszessék fel.

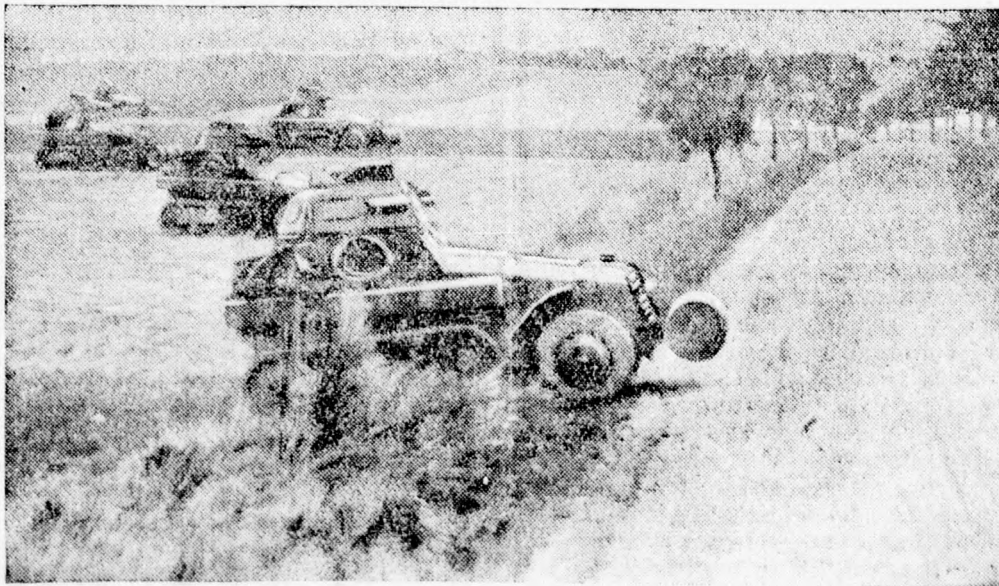
Az olasz olimpiai bizottság válaszában kifejtette, hogy a határozaton nem lehet változtatni s az olasz sportolók tartják magukat a fasiszta felhozáshoz.

Olaszországban a sport teljesen a politika befolyása alá került...

Az Unirea Tricolor keleti portyán. Bucurestiből jelentik: A fővárosi Unirea Tricolor csapata keleti portyára utazott és már meg is érkezett az első mérkőzés színhelyére, Iszlambulba. A csapattal utazott erősítésként a Ripensia Beké-je (és nem Dobay, akiről először szó volt).

Vereséggel kezdtek Angliában az osztrák csapatok. Londonból jelentik: Az Austria és FC Wien angol portyájuk első mérkőzéseit elvesztették. Az Austriát a Westham United verte 2:1-re, míg az FC Wien ugyancsak 2:1-re kapott ki a Blackburn Roverstől.

Női uszóvilágrekord. Rio de Janeiróból jelentik: Maria Lenki délamerikai uszónő a 400 m-es melluszásban 6 perc 52 mp-el, új női világrekordot állított fel.

Francia hadikocsi gyakorlatozás közben.

Ora és ékszer javítást jól és olcsón csak
HASLINGER órák és ékszerész
eszközei
Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 8.

Aprohírdetések

Aprohírdetések díja szavankint 3 le, vastagabb betűvel 6 le. Legkisebb aprohírdetés ára 30 le. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 le.

Különféle

Először
próbálja másnál, aztán hozza hozzám aranyát, ezüstjét, briliántjait, gyöngyöjén meg menyével fizetek többet érte, mint más. Aranyért 100—110—120—150—200 leit grammonként. HERBST ékszerárház, Regele Ferdinand 3. Ora-ékszerjavítások 20—40—60—80—100 le jótállással.

Kiolvastott
ujsgát, folyóiratot kérünk a kórházi betegek számára. Leadható az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában.

Ebiskus,
mályva, róza, virázzó díszbokor, kitűnő Meteor-kályha eladó. Oradea, Str. Pasteur No. 75.

Borotvát,
ollót, hajvágógépet, legolcsóbban élesít. Ifj. Kelemen köszörűde, Oradea, P. Mihail Vitaezul, Str. Avram Janu sarkán.

Zenker Margit
szabászati és varró szakiskolájában újabb tanfolyam kezdődik. Oradea, Regele Ferdinand No. 44.

Alkalmazás

Ardealban
elhelyezkedést keres uri leány, jobb zsidó családnál, öreg párhoz, gyermekekhez, anyahelyettesnek, vendéglői és cukrászdai kiszolgáláshoz, konyha vezetéshez is ért. Csakis mint családtag tekintendő. Fein, Oradea, Fuchs Mór-u. 13.

Szolid bejáróné
felvétetik. Oradea, Str. Tache Jonescu 24.

Adás-vétel

Könnnyű
féderes kocsi és egy sodronybetétes gyermekágy, olcsón eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 52.

Eladó
7 lakásos ház, kitűnő karban, nagy telekkel, évi hozama 32.000 le, 200.000 leért és más kitűnő ingatlan. Juricskay, Str. Aurel Lazar No. 11. ajtó 5.

Lakás

Kiadó
két irodahelyiség a Katolikus Körben, központi fűtéssel és viláttással.

3 szobás
fürdőszobas utcai lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Vilson 15.

Azonnal kiadó
1 vagy 2 személyre burtozott szoba ellátással vagy anélkül. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Központban
uri családnál utcai burtozott szoba, teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóban.

2 szobás
előszobás, utcai lakás kiadó. Str. Vilson No. 14. Értekezni: Oradea, Str. Duca No. 4.

FUHA OLMOT állít-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Ujabb
A délutáni azonnal szót kiterjesztett elő.

Az első: a tok azonnali befejezésre a fegyveres gyűlés az olyan cselekedni.

A hainali befejezés

Párizsból jelek éjszakai ülést indítványt polgári milícia javaslatban az elneveztek.

Az ülés a h kamara harmad